

- ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ภัทรวดี ยศศิริพิมล วรรณุช ไหมยมแสง นพพร ไหมยมแสง และภัทรวดี หาดแก้ว 1
- วิฤตของสหภาพยุโรป : บทเรียนสำหรับอาเซียน
วราภรณ์ จุลปานนท์ 16
- การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ภัทร์ หาสน์ศรี..... 26
- การใช้หลักศาสนาธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาตน: กรณีศึกษานักศึกษาที่เข้าเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเบื้องต้น มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ลักษณวัตต์ ปาละรัตน์ 33

สถาบันวิจัยและพัฒนา
อาคารสุโขทัย ชั้น 12 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หัวหมาก บางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 0-2310-8119 โทรสาร 0-2310-8696

สพ.18350

วารสารวิจัยรามคำแหง
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

<http://www.rd.ru.ac.th>

วารสารวิจัยรามคำแหง

ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผู้จัดพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ที่ปรึกษาบรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วุฒิศักดิ์ ลากเจริญทรัพย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญชาล ทองประยูร

อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย

บรรณาธิการ รองศาสตราจารย์ ดร.มณี อัครวานนท์

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

กองบรรณาธิการ
สาขาวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี

ศาสตราจารย์ ดร.สนธิ อักษรแก้ว
ศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ สืบคำ
ศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ สาคริก
ศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ สุขสำราญ
ศาสตราจารย์ ดร.งามผ่อง คงคาทิพย์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ สุนิประเสริฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ มีเวที
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยณรงค์ คันทพนิต
รองศาสตราจารย์ ดร.มาลี ณ นคร
รองศาสตราจารย์ ดร.เจริญ นิตธรรมยง
รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณมา ตั้งเจริญชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สมนึก บุญเกิด
รองศาสตราจารย์ ดร.ไทยถาวร เลิศวิทยาประสิทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรมศักดิ์ ยี่มีน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมล จันท์แจ่ม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ไรจนกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิตินันต์ กร้ามาต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณนที คงสง

สาขามนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์

ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง
ศาสตราจารย์ ดร.สุภางค์ จันทวานิช
รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ พันธูลาภ
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ สีขณวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พิพัฒนศิริ
รองศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ โยเหลา
รองศาสตราจารย์ ดร.พรสุข พูนนิรันดร์
รองศาสตราจารย์ บุปผา บุญทิพย์
รองศาสตราจารย์ อนุกุล พลศิริ
รองศาสตราจารย์ เอมอร ดิสปัญญา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงกชรัตน์ เตชะไตรศักดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รวิจวน เปญจศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนวิมล ภู่อารีย์
อาจารย์ ดร.กรวิภา สรรพกิจจำนง
อาจารย์ ดร.สุขุมพร โยธาสุมุท

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สถาบันคลังสมองแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วารสารวิจัยรามคำแหง

ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ฝ่ายจัดทำ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรชัย วงศ์वासนา อาจารย์ ยิ่งยง เมฆลอย นางสาวสายพิน ริตมัต นางลักขิกา ขจัดภัย นางสาวฐนิตฐา ยิบพิกุล นางญนันทพร กลั่นเจริญ นางบุปผา เอี่ยมเจริญ นายอำนาจ สิงห์ตาลกง นางสาวแพรวไพไล เจริญสิทธิ์กองคำ นางสาวรุจิราภรณ์ ปานแก้ว	ประธานฝ่ายจัดทำ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการและเหรัญญิก กรรมการและเลขานุการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
-----------	--	--

วารสารวิจัยรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รับผิดชอบและตีพิมพ์บทความวิจัยสาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กำหนดเผยแพร่ ออก 2 ฉบับต่อปี ตั้งแต่เดือนมกราคม – เดือนมิถุนายน, เดือนกรกฎาคม – เดือนธันวาคม

การเผยแพร่ มอบให้ห้องสมุดหน่วยงานรัฐบาล สถาบันการศึกษาในประเทศ

ข้อมูลการติดต่อ ฝ่ายจัดทำ
กองบรรณาธิการวารสารวิจัยรามคำแหง
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
อาคารสุโขทัย ชั้น 12 หัวมหาก บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร. 02-310-8696
Email: ruresearch@ru.ac.th

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- บทความทุกบทความได้รับการตรวจสอบความถูกต้องทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review)
- มีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกประจำกองบรรณาธิการมากกว่าร้อยละ 50
- มีบทความจากนักวิชาการภายนอกส่งตีพิมพ์ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 ทุกฉบับ
- ข้อความและบทความในวารสารวิจัยรามคำแหงเป็นแนวคิดของผู้เขียน การตีพิมพ์บทความเข้าเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน ไม่ใช่ความคิดเห็นและความรับผิดชอบของคณะผู้จัดทำ บรรณาธิการ กองบรรณาธิการและมหาวิทยาลัยรามคำแหง
- กองบรรณาธิการไม่สงวนสิทธิ์การคัดลอก แต่ควรอ้างอิงแหล่งที่มา

วารสารวิจัยรามคำแหง

ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บทบรรณาธิการ

วารสารวิจัยรามคำแหง ฉบับนี้ เป็นวารสารวิจัยของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยสถาบันวิจัยและพัฒนา ซึ่งได้ก้าวเข้าสู่ปีที่ 23 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2563 ซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI

การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัล ที่เทคโนโลยีเข้ามามีผลกระทบต่อสังคมมนุษย์อย่างมาก และรวดเร็ว โดยเฉพาะสังคมไทยที่มีความซับซ้อนทั้งเรื่องอายุ ทัศนคติ ช่องว่างของระดับรายได้และความเหลื่อมล้ำในสังคม การนำเสนอบทความทางวิชาการ อาจเป็นช่องทางหนึ่งในการสื่อสารอย่างพินิจพิเคราะห์ ให้เห็นถึงปัญหาต่างๆ เพื่อนำไปสู่วิถีทางในแก้ไข คลื่นคล้ายปมปัญหาต่างๆ ของสังคมไทยได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป ในช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนผ่านนี้

กองบรรณาธิการและฝ่ายจัดทำขอขอบพระคุณ ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กับความพยายามในการรักษามาตรฐานวารสารในประเทศไทยให้คงอยู่ในระดับนานาชาติ อันเป็นความก้าวหน้าทางวิชาการที่สำคัญของประเทศไทย และขอขอบคุณนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิจัย ที่ให้เกียรติ ให้ความสนใจนำบทความอันทรงคุณค่าของท่านตีพิมพ์ในวารสารวิจัยรามคำแหง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความไว้วางใจเช่นนี้ตลอดไป

ขอขอบพระคุณ
บรรณาธิการ

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ ที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

The Effects of Mathematics Learning Activities on Fractions Based on the Constructivism Theory on Matthayom Sueksa One Students

ภัทรวดี ยศศิริพิมล¹ วรณัฐ แหยมแสง² นพพร แหยมแสง² และภัทรวดี หาดแก้ว³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 39 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (cluster sampling) จากห้องเรียนทั้งหมด 8 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศษส่วน และ (3) แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบหาค่าเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติทดสอบ dependent t test ผลการวิจัยพบว่า (1) กิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 84.98/82.71 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ (3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ แนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ เศษส่วน กิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ความพึงพอใจ

¹ นักวิชาการอิสระ และนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ อาจารย์บัณฑิตพิเศษ สาขาคณิตศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

In this quasi-experimental research, the researcher develops mathematics learning activities on fractions based on the constructivism theory for Matthayom Sueksa One students with the criterion efficiency of 80/80. The researcher compares the academic achievement in mathematics on fractions of the students studying with the constructed learning activities prior to and after the study. The researcher examines the student satisfaction with the constructed mathematics learning activities. The sample population consisted of thirty-nine Matthayom Sueksa One students in one classroom in the first semester of the academic year 2019 at the Demonstration School of Ramkhamhaeng University (Secondary Level). The technique of cluster sampling was used for students from eight classrooms. The research instruments consisted of the following: (1) the lesson plans for the mathematics learning activities on fractions based on the constructivism theory; (2) a test of the academic achievement on fractions; and (3) a questionnaire eliciting the student satisfaction with the constructed mathematics learning activities. The statistics used in the data analysis were percentage, arithmetic mean, and standard deviation. The test to locate the means of the differences prior to and after the study was conducted using a technique of dependent t test. Findings are as follows: (1) The constructed mathematics learning activities exhibited an efficiency of 84.98/82.71 in accordance with the criterion of 80/80; (2) The academic achievement in mathematics on fractions of the students under study exhibited a higher level after the study than prior to the study at the statistically significant level of 0.05; and (3) The student satisfaction with the constructed mathematics learning activities overall was at a high level.

Keywords: academic achievement in mathematics, constructivism theory, fractions, mathematics learning activities, satisfaction

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ด้านคณิตศาสตร์ ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นคณิตศาสตร์จึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 คณิตศาสตร์มีบทบาทกับสังคมมากกว่าการคิดคำนวณง่าย ๆ แต่สังคมต้องการคนที่สามารถแก้ปัญหา มีเหตุผลทางคณิตศาสตร์ สามารถประมวลผลและตีความข้อมูล และสื่อสารในโลกเทคโนโลยี (นพพร, 2555) คณิตศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีลักษณะและธรรมชาติเฉพาะตัว ทำให้คณิตศาสตร์ มีความแตกต่างจากศาสตร์อื่น ๆ คนส่วนใหญ่มักมองว่าคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่วุ่นวายตัวเลขและการคำนวณ และมักคิดว่าคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ยากเนื่องจากมีทฤษฎีบท กฎ สูตร นิยาม มากมาย และไม่มีสื่อรูปธรรมที่ใช้แทนได้ชัดเจนจึงทำให้ดูว่าความรู้ทาง

คณิตศาสตร์เป็นความรู้ที่ดูเหมือนจะห่างไกลมนุษย์ แต่แท้จริงแล้ว ความรู้ทางคณิตศาสตร์เป็นความรู้ที่อยู่คู่กับชีวิตมนุษย์ตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงก่อนเข้านอน มนุษย์ได้ใช้คณิตศาสตร์ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ ทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว (อัมพร, 2553) นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ อันเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพ และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) สภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศไทยที่ผ่านมา พบว่า การจัดการเรียนรู้ของระหว่างบุคคลของ

ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้เร็วสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย ระหว่างบุคคลของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้เร็วสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย ส่วนผู้เรียนที่เรียนรู้ช้า หรือฟังบรรยายไม่ทัน หรือไม่เข้าใจเนื้อหาที่บรรยายก็จะเกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน มีความเอาใจใส่ในการเรียนน้อยลง การรับผิดชอบ- ชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายน้อยลง ไม่ค่อยอยากมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม กระตือรือร้นในการทำกิจกรรมน้อยลง เมื่อต้องเรียนเนื้อหาใหม่จะยิ่งทำให้ประสบปัญหามากยิ่งขึ้น เพราะขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเดิมที่เป็นพื้นฐาน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง และทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไปในที่สุด อย่างไรก็ตามคณิตศาสตร์มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และศักยภาพของมนุษย์ แต่ยังเป็นที่น่าสังเกตว่า การศึกษาวิชาคณิตศาสตร์ของผู้เรียนในระดับต่าง ๆ ของประเทศไทยนั้น ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพทางการศึกษา โดยพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2557-2561 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำและเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยแล้วนั้นยังถือว่าต่ำกว่าร้อยละ 50 ที่เป็นมาตรฐานขั้นต่ำอยู่มาก (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2561) เห็นได้ชัดว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากหลาย ๆ ด้าน และสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควรนัก ยังต้องจัดการหาวิธีหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ให้ได้มากที่สุด การจัดการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพในด้านสติปัญญา และความคิด ดังนั้นการเลือกวิธีการสอนหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนนั้น จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

พบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ผู้เรียนควรได้มีส่วนร่วมในการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้/ กระบวนการเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง และมุ่งเน้นความรู้คู่คุณธรรม โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความหลากหลาย ทันสมัย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ศึกษาหรือเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง (กระทรวงศึกษาธิการ , 2553) ทำกิจกรรมด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่หลากหลายระหว่างผู้เรียนและผู้สอนตลอดการทำกิจกรรม จนเกิดข้อเรียนรู้จากการทำกิจกรรมนั้น ๆ มีการเชื่อมโยงวิธีการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ประสบการณ์ไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรค์ความรู้ (constructivism) ดังที่ วรรณทิพา (2541) และ Educational (2004) ได้นำเสนอไว้ ซึ่งสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรค์ความรู้ เป็นรูปแบบการสอนหนึ่งที่มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับตัวผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเอง ผ่านประสบการณ์และการพิจารณาไตร่ตรองประสบการณ์ต่าง ๆ ที่พบเจอ โดยการทำกิจกรรมต่าง ๆ การลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีความรับผิดชอบ โดยมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างการทำกิจกรรมกับผู้อื่นจนเกิดข้อเรียนรู้ ความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง และนำความรู้ที่ได้นั้นไปประยุกต์ใช้และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งตนเองและผู้อื่น ซึ่งการเรียนรู้ด้วยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้หลากหลายวิธีในห้องเรียน โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การทดลอง การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้มีมากขึ้น จากนั้นไตร่ตรององค์ความรู้ที่ได้รับผ่านการพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังปฏิบัติ และความรู้ความเข้าใจที่ได้รับว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งผู้สอนเป็นเพียงผู้สนับสนุน และ

อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เท่านั้น โดยมีแนวคิดหลักที่ว่า บุคคลเรียนรู้ด้วยวิธีการที่ต่างกัน โดยอาศัยประสบการณ์เดิมกับโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม โดยมีความสนใจและแรงจูงใจภายในเป็นพื้นฐาน เมื่อบุคคลเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะเป็นแรงจูงใจให้เกิดการไตร่ตรองซึ่งนำไปสู่การสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญาจากปัญหาและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้ และผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ คือ เรื่อง เศษส่วน เนื่องจากเนื้อหาในเรื่อง เศษส่วน เป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนยังมีความสับสนอยู่มาก ซึ่งผู้เรียนที่มีปัญหาไม่เข้าใจเนื้อหา เรื่อง เศษส่วน จะส่งผลทำให้มีปัญหาการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นต่อไป อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนไม่ชอบ มีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ และกลัวคณิตศาสตร์ เนื่องจากบทเรียน เรื่อง เศษส่วน เป็นบทเรียนที่ออกนอกกรอบจำนวนนับ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้การนับในการพิสูจน์ได้อีกต่อไป นอกจากนี้วิธีการหาผลบวก ลบ คูณ และหารเศษส่วน ก็มีวิธีในการคำนวณที่ต่างไปจากระบบจำนวนนับที่ผู้เรียนเคยเรียน ซึ่งยิ่งทำให้ผู้เรียนรู้สึกวุ่นวายกับเรื่อง เศษส่วน นั้นยากจนเกินไป (Grossberg, 2019) โดยผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในเนื้อหานี้เป็นอย่างมาก เพราะว่า เรื่อง เศษส่วน เป็นพื้นฐานที่สำคัญสู่การเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นสูง เช่น พหุคูณตรีโกณมิติ เป็นต้น ตลอดจนยังมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตจริงอยู่ตลอดเวลา โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้จะมุ่งพัฒนาผู้เรียนได้มีโอกาสได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สืบเสาะ แสวงหา ค้นคว้า คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และสรุปข้อค้นพบข้อเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนต่างมีศักยภาพและความพร้อมที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ของตน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ด้วยตนเองจากการศึกษาค้นคว้า ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะส่งเสริมและพัฒนาผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้
สมมติฐานของการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้ จะอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตัวแปรตาม คือ (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ และ (2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหารายวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามตัวชี้วัด

และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เรื่อง เศษส่วน ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หัวข้อ ประกอบด้วย (1) เศษส่วนและการเปรียบเทียบเศษส่วน (2) การบวกเศษส่วน (3) การลบเศษส่วน (4) การคูณเศษส่วน และ (5) การหารเศษส่วน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนได้มีโอกาสได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์ปัญหาที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาด้วยวิธีที่หลากหลาย ผ่านการอธิบาย ถกเถียงแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองหรือระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ มีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเองจึงเป็นความรู้ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียน ซึ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำออกมาในรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้สอนจะแบ่งกลุ่มของผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ในแต่ละกลุ่มจะแบ่งโดยความสามารถทางการเรียนให้มีผู้เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนวิชาคณิตศาสตร์อยู่ร่วมกัน ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนจะต้องเตรียมความพร้อมของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการที่หลากหลายกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการต่อยอดความรู้ใหม่ เช่น การพูดคุย การถามตอบ

2. ขั้นสอน ผู้สอนนำเสนอปัญหาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นที่มีสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียนและสอดคล้องกับการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ ซึ่งในกิจกรรมการเรียนรู้จะเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการหาคำตอบ อภิปรายผล หรือข้อสรุปของปัญหา โดยใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาและแสวงหาความรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติจริง และรวมถึงเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนำเสนอความคิดของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยช่วยเหลือ จัดสถานการณ์ต่าง ๆ รวมไปถึงจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเกิดการเรียนรู้

3. ขั้นสรุป ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปแนวคิด หลักการ ความคิดรวบยอดในเนื้อหาที่เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้สอนช่วยสรุปเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบหลักการและความคิดรวบยอดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้

ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งความรู้ คาดว่า ผู้เรียนจะมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา เกิดความตระหนักที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความต่อเนื่องระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ของตัวผู้เรียน อีกทั้งยังทำให้เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นและมีความรู้ที่คงทน มีทักษะในการแก้ปัญหา มีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์มากขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริงอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ผู้สอนได้แผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ เกิดความคงทน ผู้เรียนรักในการเรียนรู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนเกิดข้อเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งให้ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ต่อไป

3. เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนและผู้สนใจ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนการจัดการเรียนรู้ และคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. เป็นการวางรากฐานการเรียนรู้ที่เกิดจากผู้เรียนเองอันเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนเอง ซึ่งเป็นแนวโน้มของการจัดการศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 272 คน จัดห้องเรียนทั้งหมด 8 ห้องเรียน ซึ่งทางโรงเรียนได้มีการจัดห้องเรียนแบบละความสามารถตามระดับคะแนนมาตรฐานในการสอบเข้าโรงเรียนแต่ละห้องเรียน เพื่อสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เป็นทีมที่นักเรียนจะช่วยเหลือกันให้เกิดการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ห้องม. 1/8 จำนวนนักเรียน 39 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (cluster sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคณิตศาสตร์จำนวน 3 ท่าน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ ซึ่งมีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.29-0.79 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22-0.61 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

2.3 แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งความรู้ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ที่มีการให้คะแนน 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ ซึ่งมีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้วางแผนและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยชี้แจงกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบถึงกิจกรรมการสอนโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้เข้าใจตรงกันและปฏิบัติกิจกรรมได้ทุกอย่าง 3.3 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน มาทำการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่างในคาบที่ 1 ของเรื่อง เศษส่วน โดยใช้เวลา 50 นาที (1 คาบ) จากนั้นผู้วิจัยทำการตรวจและบันทึกคะแนนของกลุ่มตัวอย่างให้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน (pre-test)

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เวลาในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งหมด 10 คาบ โดยกำหนดการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ ดังนี้

คาบที่ 1 ทดสอบก่อนเรียน

คาบที่ 2-3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เศษส่วนและการเปรียบเทียบเศษส่วน

คาบที่ 4-5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

การบวกเศษส่วน

คาบที่ 6-7 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

การลบเศษส่วน

คาบที่ 8-9 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

การคูณเศษส่วน

คาบที่ 10-11 แผนการจัดการเรียนรู้ที่

5 การหารเศษส่วน

คาบที่ 12 ทดสอบหลังเรียน

ในขณะที่จัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำกิจกรรมตรวจสอบการเรียนรู้ระหว่างเรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นคะแนนในการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการที่ได้จัดไว้ตามกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์

3.5 หลังจากที่ได้จัดการกิจกรรมการเรียนรู้ครบแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบ

วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน มาทำการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างในคาบที่ 12 ของเรื่อง เศษส่วน โดยใช้เวลา 50 นาที (1 คาบ) จากนั้นผู้วิจัยทำการตรวจและบันทึกคะแนนของกลุ่มตัวอย่างให้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน (post-test)

3.6 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้หลังจากที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทดสอบหลังเรียนเสร็จสิ้นลงแล้ว

3.7 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) และโปรแกรม Microsoft excel เพื่อ

4.1 หาประสิทธิภาพของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการนำผลคะแนนระหว่างเรียนจากการทำกิจกรรมตรวจสอบการเรียนรู้ (E_1) และผลคะแนนทดสอบหลังเรียน (E_2) ของกลุ่มตัวอย่างมาคำนวณ โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 (ชัยยงค์, 2556) ดังนี้

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad \frac{\bar{X}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน

ประสิทธิภาพของกระบวนการที่ได้จัดไว้ตามกิจกรรมการเรียนรู้วิชา

คณิตศาสตร์ที่ได้จากการทำกิจกรรมการตรวจสอบการเรียนรู้

$\sum X$ แทน ผลรวมของ
คะแนนที่ได้จากการทำกิจกรรมการตรวจสอบการเรียนรู้
นักเรียนทั้งหมด
 N แทน จำนวน
นักเรียนทั้งหมด
 A แทน คะแนนเต็ม
ของกิจกรรมการตรวจสอบการเรียนรู้

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad \frac{\bar{F}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพ
ของผลลัพธ์ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์หลังเรียน

$\sum F$ แทน ผลรวมของ
คะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียน
ทั้งหมด

B แทน คะแนนเต็ม
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความแตกต่าง
ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ก่อน
เรียนและหลังเรียน เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้ ด้วยการนำผล
คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่ม
ตัวอย่างมาทดสอบ โดยใช้สถิติทดสอบ dependent
 t test ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}; df = N-1$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาเปรียบเทียบค่าวิกฤต
เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D แทน ค่าความ
แตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบหลังและก่อนที่
ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

$\sum D$ แทน ผลรวมของ
ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบหลังและ
ก่อนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของ
ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบหลังและ
ก่อนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกำลังสอง

$(\sum D)^2$ แทน กำลังสอง
ของผลรวมของค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนการ
ทดสอบหลังและก่อนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

N แทน จำนวน
นักเรียนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชา
คณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนตามแนวคิดทฤษฎีการ
สร้างสร้งค์ความรู้ ด้วยการนำผลการประเมินความพึง-
พอใจจากแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียน
กลุ่มตัวอย่างมาคำนวณ โดยใช้สูตรค่าเฉลี่ยเลขคณิต
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงทำการแปล
ความหมายค่าเฉลี่ยเลขคณิตของผลการประเมินความ
พึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยเลข
คณิต

$\sum X$ แทน ผลรวมของ
คะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียน
ทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

$$SD = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD แทน ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

X แทน คะแนนของ
นักเรียนแต่ละคน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของ
คะแนนทั้งหมด

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวม
ของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของ
คะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้
วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎี
การสร้างสร้งค์ความรู้ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนน	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$)	ประสิทธิภาพ
ระหว่างเรียน	39	75	63.73	84.98
หลังเรียน	39	35	28.95	82.71

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้
วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎี
การสร้างสร้งค์ความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 1 มีประสิทธิภาพ 84.98/82.71 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์
80/80

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้
ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งค์ความรู้ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

คะแนน ทดสอบ	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df	t	Sig.
ก่อนเรียน	39	35	14.64	4.20	38	21.870*	.000
หลังเรียน	39	35	28.95	2.84			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการ
สร้างสร้งค์ความรู้ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) เท่ากับ
14.64 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบน-มาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ
4.20 และหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชา
คณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนตามแนวคิดทฤษฎีการ

สร้างสร้งค์ความรู้ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเลข
คณิต ($\bar{X}$) เท่ากับ 28.95 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน เท่ากับ 2.84 ซึ่งเมื่อนำผลคะแนนทดสอบ
ก่อนเรียนและหลังเรียนมาทดสอบหาค่าเฉลี่ยของความ
แตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ตามแนวคิด
ทฤษฎีการสร้างสร้งความรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน
ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งความรู้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสร้งความรู้

รายการ	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึง พอใจ
1. การที่นักเรียนได้รับการทบทวนความรู้ความเข้าใจเดิมก่อนเริ่มเรียน ทุกครั้ง	4.32	0.83	มาก
2. กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน	4.36	0.88	มาก
3. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกับผู้อื่น	4.41	0.82	มาก
4. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.15	0.87	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนกล้าคิดและกล้าแสดงออก	4.00	0.95	มาก
6. การที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดทุกขั้นตอน	4.26	0.82	มาก
7. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.31	0.83	มาก
8. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น	4.21	0.86	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง	4.24	0.89	มาก
10. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูให้นักเรียนลงมือปฏิบัติสอดคล้องกับเนื้อหา ที่เรียน	4.46	0.72	มาก
11. ระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.23	0.87	มาก
12. นักเรียนและครูมีการสรุปข้อเรียนรู้ร่วมกัน	4.33	0.90	มาก
13. การวัดผลและประเมินผลมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	4.36	0.78	มาก
14. การที่นักเรียนได้รับการชมเชยและได้รับรางวัลเมื่อประสบความสำเร็จ	4.31	0.95	มาก
15. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของ วิชาคณิตศาสตร์	4.10	0.91	มาก
16. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้มาใช้แก้ปัญหาใน ชีวิตจริงได้	3.97	0.87	มาก
รวม	4.25	0.86	มาก

ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิด
ทฤษฎีการสร้างสร้งความรู้ โดยภาพรวมนักเรียนมี
ความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$)

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้อ
นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และระดับ
ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละ
ข้อมีค่าเฉลี่ยเลขคณิต อยู่ระหว่าง 3.97-4.46

สรุปและวิจารณ์ผล

จากการวิจัย เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎี การสร้างสรรค์ความรู้ ที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 84.98/82.71 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นจะเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเป็นการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้จาก สภาพจริง สอนจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม ใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดทุกขั้นตอน มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนและ แสดงความคิดเห็นกับผู้อื่น รวมไปถึงผู้เรียนได้ฝึกการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้ผู้เรียนกล้าคิดและกล้า แสดงออก โดยที่ผู้เรียนไม่ต้องกังวลว่าความคิดเห็นของ ตนนั้นจะถูกหรือผิด เพราะมีเพื่อนภายในกลุ่มและใน ห้องเรียนช่วยกันไตร่ตรองถึงความสมเหตุสมผลหรือ ความเป็นไปได้ อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ที่ได้จากกิจกรรมมาใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ ตลอดจน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นยังเป็นการเรียนรู้ที่ ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ความเข้าใจใหม่ขึ้นด้วยตนเอง โดยอาศัยความรู้เดิมของผู้เรียนผสมผสานกับความรู้ ใหม่ ผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยกระบวนการเรียนรู้นั้นจะต้องให้ผู้เรียนเกิดข้อค้นพบด้วยตนเอง และจะทำให้ ความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นจะคงทนไปกับผู้เรียนตลอดชีวิต

โดยสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2553) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน พัฒนา ผู้เรียนให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง และมุ่งเน้น ความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ยึด หลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยให้ความสำคัญกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน

และให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมกับการ ทำงานของสมองในแต่ละช่วงวัยของผู้เรียน มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเป็นจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือศึกษาค้นคว้า คิดแก้ปัญหา ปฏิบัติงานเพื่อสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง และเป็นการแสดงออกถึงศักยภาพของตนเอง มี จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนการทำงาน ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ ส่งเสริม สนับสนุนจัดสถานการณ์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัย ของนพเก้า (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรม การเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดของทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad เรื่อง พาราโบลา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด ของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์หรือทฤษฎีการสร้างสรรค ความรู้ โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad เรื่อง พาราโบลา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.93/82.20 ในทำนองเดียวกันกับงานวิจัยของพรณิกา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรตามทฤษฎีคอน สตรัคติวิสต์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์หรือทฤษฎีการ สร้างสรรคความรู้ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร มี ประสิทธิภาพ 88.21/80.63

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ตาม แนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ เป็น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการ สร้างสรรคความรู้ โดยเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ อยู่ภายใต้แนวคิดที่ว่า ความรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียน จะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดนั้นผู้เรียนจะต้องสร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเอง โดยผ่านการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่

หลากหลายระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะมีบทบาทหน้าที่ในการจัดสิ่งแวดล้อมให้พร้อมและเหมาะสมกับผู้เรียน หรือผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้จัดกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและอารมณ์ โดยจะให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมในการเรียนได้ด้วยตนเองตามความสามารถหรือตามประสิทธิภาพของตนเองให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ได้เสนอแนวคิดในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ข้อเรียนรู้ต่าง ๆ จากการทำกิจกรรม ได้ฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง สรุปผลของเนื้อหาที่เรียนได้ด้วยตนเอง และเกิดความต่อเนื่องระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่จากการทำกิจกรรมของผู้เรียน จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีตามมา

โดยสอดคล้องกับ พรสวรรค์ (2550) ที่กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน และผู้สอนจะต้องเป็นผู้จัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม องค์ความรู้จะเกิดขึ้นในขณะที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งอาจเกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หรือเกิดจากการทำความเข้าใจกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้น การเรียนรู้แบบนี้จึงเป็นการผสมผสานระหว่าง “สิ่งที่นักเรียนรู้อยู่แล้ว” กับ “สิ่งที่นักเรียนต้องเรียนใหม่” และนพพร (2555) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของบุคคล เกิดจากการที่บุคคลศึกษา วิจัย อ่าน เรียน ฝึก หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับบุคคลนั้น จนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น เหมาะสมขึ้น

นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยยันต์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์หรือทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในทำนองเดียวกันกับงานวิจัยของ Ritter (2010) ได้ศึกษาในหัวข้อการศึกษาวิธีผสมผสานการใช้รูปแบบกลุ่มการเรียนรู้ในการใช้ทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้สำหรับผู้สอนในระดับมัธยมศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการเรียนรู้ผ่านรูปแบบกลุ่มการเรียนรู้ในการใช้ทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา และสามารถแสดงทักษะทางคณิตศาสตร์อย่างไม่เป็นทางการได้

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนทุกคนต้องลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียนอยากทำกิจกรรม อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น รู้สึกสนุกและกระตือรือร้นที่ได้ร่วมทำกิจกรรม ไม่ใช่เพียงแต่จดบันทึกตามที่ผู้สอนกำลังสอนหรือเพียงแต่นั่งฟังเฉย ๆ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้งของผู้สอนยังมีการชมเชยและให้รางวัล สำหรับผู้เรียนที่สนใจในการเรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคนคอยมีส่วนร่วมและสนใจการเรียนรู้ตลอดการทำกิจกรรม ส่งผลให้ผู้เรียนทำงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ผู้เรียนต้องการ ตลอดจนยังเป็นการส่งเสริมให้กับผู้เรียนเกิดความตระหนัก เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อีกด้วย

โดยสอดคล้องกับ Wolman (1973) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี มีความสุขในชีวิต เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ต้องการหรือตามแรงจูงใจความพึงพอใจนำไปสู่ผลงาน โดยมีความเชื่อว่าบุคคลจะสร้างผลงานที่ดีก็ต่อเมื่อเขาได้รับการตอบสนองความต้องการจนเป็นที่น่าพอใจแล้ว และคนเราได้รับรางวัลภายในจากการทำงานสำเร็จ ทำให้เขาเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและได้รับรางวัล

ภายนอก เช่น การยกย่องชมเชย ซึ่งถ้ารางวัลเหล่านี้ถูกรับรู้ว่าจะเหมาะสมตรงตามที่ตนคาดหวังไว้ก็จะเกิดความพึงพอใจในงาน เกิดจากการได้ผลงานและได้รับผลตอบแทนจากผลงานตามที่คาดหวังไว้ ดังนั้น ในการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนและผลการปฏิบัติงานที่ดีควรนำไปประยุกต์ใช้ทั้งสองแนวทาง โดยผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน และตอบสนองต่อความต้องการนั้น ๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการสร้างผลงานของตนเอง และเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน หรือให้โอกาสเขาได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ เมื่องานสำเร็จก็เปรียบเสมือนว่าเขาได้รับรางวัลภายในไปในตัว รวมทั้งจะต้องมีรางวัลภายนอกที่เหมาะสมและยุติธรรม จึงจะเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนหรือการทำงาน ซึ่งความพึงพอใจต่อการเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน หากผู้เรียนได้รับการตอบสนองตามความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจก็จะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไปในทางที่ดีและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้อีกด้วย

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของกิริณา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ตามแนวคิดทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรื่องความน่าจะเป็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็น ตามแนวคิดทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองหรือทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ อยู่ในระดับมาก ในทำนองเดียวกันกับงานวิจัยของจักรพงษ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เส้นขนาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ระดับความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองหรือทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ เรื่อง เส้นขนาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bullock (1996) ได้ศึกษาผลของวิธีการ

สอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ต่อเจตคติของนักศึกษาที่เรียนรายวิชาคณิตศาสตร์สำหรับครูระดับประถมศึกษา พบว่า การใช้วิธีการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้มีอิทธิพลทางบวกต่อเจตคติทางบวกต่อวิชาคณิตศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ควรนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ มาใช้กับการเรียนการสอนในเนื้อหาการเรียนเรื่องอื่น ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนักที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถจดจำเนื้อหาทางการเรียนอย่างคงทนไม่ใช่ว่าเพียงแต่การท่องจำ มีทักษะในการแก้ปัญหา ตลอดจนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริงอย่างเหมาะสม

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลา ค่อย ๆ เป็น ค่อย ๆ ไป ไม่รีบเร่งในการเรียนรู้และผู้สอนจะต้องควบคุมเวลาให้เหมาะสม ดังนั้น ควรเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้งของการสอนให้มากขึ้น แต่ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อเวลาในการจัดการเรียนรู้ด้วย และในขณะที่ผู้เรียนกำลังทำกิจกรรมผู้สอนไม่ควรเร่งให้ผู้เรียนรีบทำกิจกรรม เนื่องจากระยะเวลาที่จำกัดอาจจะส่งผลกระทบต่อสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนได้

3. เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการแบ่ง กลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ดังนั้น การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนควรจัดให้มีความเหมาะสม ควรแบ่งพื้นที่ภายในห้องเรียนเป็นกลุ่มอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกในการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา วิจัย และติดตามผลการนำกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ในหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป เพื่อนำผลกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนนางานวิจัยเดิมไปพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณุช แหยมแสง ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร แหยมแสง และ ดร. ภัทรวดี หาดแก้ว โดยทั้งสามท่านได้ให้คำปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความเมตตาและความทุ่มเท ตลอดจนเสียสละเวลาอันมีค่าของอาจารย์และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. ศศิวรรณ เมื่อนันทน์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์นิพนธ์ ฝ่ายบุญ อาจารย์อุไร ชีรัมย์ และอาจารย์จันทิมา พร่องครบุรี ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/8 ปีการศึกษา 2562 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ ให้แก่เหล่าคุณอาจารย์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนทำให้วิทยานิพนธ์เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้อง และขอแสดงความกตัญญูตเวทีตาคคุณ แต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน และสุดท้ายนี้ขอขอบคุณ นายปวัน ชะเทียนรัมย์ รวมทั้งเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่คอยถาม ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และเป็นกำลังใจเสมอมา ตลอดจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ภิรดา จิระโชติเดช. 2561. การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรื่องความน่าจะเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จักรพงษ์ ตรียุทธ์. 2561. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เส้นขนานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2556. การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน (developmental testing of media and instructional package). วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 5(1): 7-19.

- ชัยยันต์ ภูมิสม. 2555. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง เศษส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต.มหาสารคาม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นพเก้า วรณมานะ. 2558. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad เรื่อง พาราโบลา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นพพร แหยมแสง. 2555. พฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์ 1. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.บุญชม ศรีสะอาด. 2560. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร. สุวีริยาสาส์น.
- พรณิกา สิทธิแก้ว. 2560. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตรตามทฤษฎีคอนสตรัค-ติวิสต์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรสวรรค์ สีป้อ. 2550. สอดยอดวิธีสอนภาษาอังกฤษนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่. กรุงเทพฯ. อักษรเจริญทัศน์.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ. 2541. ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism). วารสารสสวท. 26(101): 7-12.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2561. สถิติ O-NET ย้อนหลัง. ค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2562. จาก <https://www.niets.or.th/th/catalog/view/3865>.
- อัมพร ม้าคะนอง. 2553. ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์: การพัฒนาเพื่อพัฒนาการ. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bullock, V. L. 1996. The influence of a constructivist teaching approach on student attitudes toward mathematics in a preservice elementary teachers mathematics in a preservice elementary teacher course. Dissertation Abstract International. 57(2): 611-A.
- Educational Broadcasting Corporation. 2004. What is constructivism. Retrieved, November 16, 2019. From <http://www.thirteen.org/edonline/concept2class/constructivism/index.html>.
- Grossberg, B. 2019. Why learning fractions is important . Retrieved, December 30, 2019. From <https://www.thoughtco.com/why-learning-fractions-is-important-2774129>.
- Ritter, K. L. 2010. Mixed methods study using constructive learning team model for secondary mathematics teachers. Dissertation Abstracts Antinational. 42(04): 2445-A.
- Wolman, B. B. 1973. Dictionary of behavioral science. New York. Van Nostrand Reinhold.

วิกฤตของสหภาพยุโรป : บทเรียนสำหรับอาเซียน

European Union's Crisis : Lessons for ASEAN

วารสารณัฐ จุลพานนท์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องวิกฤตของสหภาพยุโรป : บทเรียนสำหรับอาเซียนนี้มีจุดประสงค์สำคัญคือ ศึกษาพัฒนาการบูรณาการของสหภาพยุโรป ศึกษาวิกฤตจากการบูรณาการยุโรป และผลกระทบต่ออาเซียน ศึกษาบทเรียนจากวิกฤตของสหภาพยุโรปต่ออาเซียน ผลการศึกษาชี้ว่าการบูรณาการเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปก้าวหน้าไปด้วยดี แต่ในต้นศตวรรษที่ 21 สหภาพยุโรปต้องเผชิญวิกฤตจากการบูรณาการนั้นหลายประการ เช่นวิกฤตหนี้สาธารณะในเขตเงินยูโร วิกฤตยูเครน วิกฤตผู้ลี้ภัย และการลาออกจากสหภาพยุโรปของอังกฤษ (Brexit) ซึ่งวิกฤตดังกล่าวนี้ได้ส่งผลกระทบต่ออาเซียนด้วย กล่าวคือวิกฤตหนี้สาธารณะจะส่งผลกระทบต่อประเทศสมาชิกอาเซียนในหลายลักษณะขึ้นอยู่กับระดับการพึ่งพาอาศัยทางการค้าระหว่างกัน ส่วนวิกฤตยูเครนนอกจากจะส่งผลกระทบต่อมาเลเซียอย่างชัดเจนแล้วยังเป็นบทเรียนสำคัญต่ออาเซียนในเรื่องการสร้างความเป็นเอกภาพภายในชาติและการรักษาระยะห่างอย่างสมดุลต่อมหาอำนาจ นอกจากนี้ อาเซียนควรต้องเรียนรู้แนวทางการแก้ไขปัญหาจากการบูรณาการของสหภาพยุโรป และการจัดการวิกฤตผู้ลี้ภัยของยุโรป และแม้ว่าการลาออกจากสหภาพยุโรปของอังกฤษจะไม่ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจของอาเซียนมากนักแต่ Brexit ก็ยังคงเป็นบทเรียนที่ดีต่อการบูรณาการเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียนว่าการบูรณาการเศรษฐกิจจะต้องเกิดจากความร่วมมือร่วมใจและการบูรณาการเป็นสิ่งที่ต้องแบ่งปันกัน หรือต้องมีความร่วมมือเสียสละ นอกจากนี้อาเซียนควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องการบูรณาการเศรษฐกิจส่วนภูมิภาคของอาเซียนอย่างสม่ำเสมอ วิกฤตของสหภาพยุโรปจึงเป็นบทเรียนที่มีค่าต่ออาเซียน

คำสำคัญ : อาเซียน สหภาพยุโรป วิกฤต

ABSTRACT

The important purposes of this research is to study Development of European Union integration Crisis of European Union and its impact to ASEAN Lessons from European Union's Crisis for ASEAN The study of the topic indicate that European economic integration is constantly progress but in the beginning of 21st century European Union has confronted the major challenges such as eurozone debt, Ukraine, refugee crisis and Brexit which has impact on ASEAN in many aspect depending on interdependence between European Union and each member of ASEAN. Moreover, ASEAN can learn about National Unity and keeping equidistant between super power from Ukraine crisis. Brexit will not significant affect ASEAN's economic but is a very precious lesson for ASEAN integration in the years to come.

Keywords : ASEAN, European Union, crisis

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

สหภาพยุโรป* ต้องเผชิญกับปัญหาความวุ่นวายจากการบูรณาการเศรษฐกิจในต้นศตวรรษที่ 21 (ช่วง ค.ศ. 2009-2016) เพราะต้องต่อสู้กับวิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลก โดยเฉพาะวิกฤต subprime ในสหรัฐ เมื่อ ค.ศ. 2008 ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อด้านการเงินต่อสหภาพยุโรปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ปัญหาด้านการเงินประจำวันในเขตเงินยูโร (Eurozone) หรือประเทศที่ใช้เงินสกุลยูโร ซึ่งมี 19 ประเทศ ใน 28 ประเทศของสหภาพยุโรป กล่าวคือรัฐบาลกรีก ไอร์แลนด์ โปรตุเกส ต่างร้องขอเงินกู้ฉุกเฉินจากสมาชิกในสหภาพยุโรป เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจขณะที่สเปนและอิตาลีก็กำลังเผชิญปัญหาล้ำคลึงกัน และต้องการให้สหภาพยุโรปสนองตอบแก้ไขวิกฤตนั้น ขณะเดียวกันก็มีการประท้วงของพลเมืองยุโรป ทั้งในเอเธนส์ ลิซบอน และโรม เกี่ยวกับปัญหาการชะงักงันทางเศรษฐกิจและการว่างงาน

กลุ่มการเมืองที่มีความรู้สึกสงสัย ไม่มั่นใจ และต่อต้านสหภาพยุโรปได้รับคะแนนเสียงเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากผลการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภายุโรป เมื่อ ค.ศ. 2014 โดยเฉพาะในฝรั่งเศส อังกฤษ และเดนมาร์ก นอกจากนี้ การรับผู้อพยพจากตะวันออกกลางและที่อื่น ๆ ที่สหภาพยุโรปแบกรับปัญหาอยู่นี้ ตลอดจนการลงประชามติของชาวอังกฤษออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป เมื่อ 24 มิถุนายน ค.ศ. 2016 จากการไม่ต้องแบกรับปัญหาผู้อพยพ ได้ชี้ให้เห็นถึงช่วงเวลาที่ทำลายที่สุดในประวัติศาสตร์ของการบูรณาการยุโรป หรือในช่วงทศวรรษที่ 2 ของศตวรรษที่ 21 นี้ อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ที่สนับสนุนการรวมยุโรปที่ได้กล่าวว่า การบูรณาการยุโรปนั้นได้ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จในความร่วมมือ

ระหว่างประเทศที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ และท่ามกลางปัญหาความยุ่งยากต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญสหภาพยุโรปก็ได้รับรางวัลแห่งสันติภาพหรือ The Nobel Peace Prize ใน ค.ศ. 2012 (Kenealy et al., 2015)

การศึกษาติดตามพลวัตรของสหภาพยุโรปจึงเป็นสิ่งไม่เชิงเรียบง่ายนักจากการจัดตั้งสถาบันที่อาจไม่เคยชิน และดูเหมือนไกลเกินไปจากการบูรณาการเศรษฐกิจระดับภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน ซึ่งเริ่มเปิดประชาคมอาเซียนและมีการบูรณาการเศรษฐกิจในระดับ “ตลาดร่วม” หรือประชาคมเศรษฐกิจ ซึ่งได้เปิดเสรีการค้า การบริการ การลงทุน แรงงานทักษะ และการเงินที่เสรียิ่งขึ้น อาเซียนจึงอาจต้องเผชิญวิกฤตต่าง ๆ ในอนาคตคล้าย ๆ ที่สหภาพยุโรปเผชิญ อย่างไรก็ตามการพัฒนาการบูรณาการของสหภาพยุโรปที่ดูเหมือนว่าจะยังไม่มีความชัดเจนมากนัก และแนวนโยบายของสหภาพยุโรปอาจจะดูซับซ้อนแต่ในระดับพื้นฐานแล้วสหภาพยุโรปก็มีลักษณะที่เรียบง่ายกว่าการเป็น “สหพันธรัฐ” (federal state) อย่างไรก็ดี สหภาพยุโรปยังมีมาตรฐานต่าง ๆ มากกว่าองค์การระหว่างประเทศปกติ

กระนั้นก็ดี สหภาพยุโรปก็มีคุณลักษณะบางส่วนของสหพันธรัฐและองค์การระหว่างประเทศด้วย กล่าวคือสหภาพยุโรปประกอบด้วย 7 สถาบันคือ รัฐสภายุโรป คณะมนตรียุโรป สภารัฐมนตรี คณะกรรมาธิการยุโรป ศาลยุติธรรมยุโรป ธนาคารกลางยุโรป และศาล ปัจจุบันสหภาพยุโรปมีสมาชิก 28 ประเทศ มีประชากรกว่า 500 ล้านคน ซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่ต่ออาเซียนและไทย จึงเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่ใหญ่และเป็นกลุ่มการค้าที่มีปริมาณการค้าภายนอกกับตลาดโลกประมาณร้อยละ 20 มีรายได้ประชาชาติประมาณร้อยละ 30 ของโลก (Kenealy et al., 2015) มีการใช้เงินสกุลเดียวกัน ซึ่งอาเซียนไม่มีและการกำหนดนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกันในลักษณะการตัดสินใจระหว่างรัฐบาล นอกจากนี้ สหภาพยุโรปยังเป็นประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาแก่ประเทศต่าง ๆ มากกว่าร้อยละ 55 อันเป็นบทบาทที่เด่นของสหภาพยุโรปต่อโลก

* สหภาพยุโรปประกอบด้วยสมาชิก 28 ประเทศ ได้แก่ ฝรั่งเศส เยอรมนี เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก อิตาลี อังกฤษ เดนมาร์ก ไอร์แลนด์ กรีซ โปรตุเกส สเปน ออสเตรีย ฟินแลนด์ สวีเดน บัลแกเรีย เชค ไซปรัส เอสโตเนีย ฮังการี แลตเวีย ลิทัวเนีย มัลตา โปแลนด์ โรมาเนีย สโลวาเกีย โครเอเชีย และ สโลวีเนีย ทั้งนี้ อังกฤษได้จัดลงประชามติออกจากสหภาพยุโรปเมื่อมิถุนายน 2016 และได้เจรจาออกจากสหภาพยุโรปแล้ว โดยคาดว่าจะใน ค.ศ. 2019 อังกฤษจะออกจากสหภาพยุโรปอย่างสมบูรณ์

วิกฤตจากการบูรณาการยุโรปของสหภาพยุโรป
จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษาโดยเฉพาะในห้วงเวลา
อาเซียนได้รวมตัวกันเป็นประชาคมแล้วตั้งแต่ปลาย
ธันวาคม ค.ศ.2015 และในโอกาสที่อาเซียนจะมีอายุ
ครบ 50 ปีใน ค.ศ. 2017 เช่นเดียวกับที่สหภาพยุโรปก็
มีบูรณาการเศรษฐกิจครบรอบ 60 ปีในมีนาคม 2017
และกำลังเผชิญวิกฤตรอบด้านทั้งจากการบูรณาการ
เศรษฐกิจและผลกระทบจากการเมืองระหว่างประเทศ
กรณีผู้ลี้ภัยซีเรีย อาเซียนกำลังสร้างความแข็งแกร่งด้วย
การพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศภายนอก ทั้งด้าน
การค้า การลงทุน การบริการ เช่น การทำข้อตกลง
RCEP (อาเซป) หรือการเปิดเสรีทางการค้าในกลุ่ม
อาเซียนเอง ซึ่งต้องทำควบคู่กับการเปิดพรมแดนการ
สร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวพรมแดน เพื่อสร้าง
ความสามารถด้านการแข่งขัน และความเสมอภาคทาง
เศรษฐกิจ การเกิดวิกฤตในการบูรณาการยุโรปทั้งวิกฤต
หนี้สาธารณะ และวิกฤตผู้ลี้ภัย ตลอดจนการลาออกจาก
สมาชิกภาพของอังกฤษหรือ Brexit จึงเป็นบทเรียน
ให้กับอาเซียนได้ในโอกาสที่อาเซียนกำลังดำเนินการ
สร้างประชาคมอาเซียนอย่างเข้มข้นในระบบเศรษฐกิจ
การเมืองโลก

คำถามการวิจัย

สหภาพยุโรปมีพัฒนาการด้านบูรณาการอย่างไร
มีวิกฤตจากการบูรณาการนั้นอย่างไร และวิกฤต
ดังกล่าวนี้ได้ส่งผลกระทบและเป็นบทเรียนอย่างไรต่อ
อาเซียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการการบูรณาการของสหภาพยุโรป
2. เพื่อศึกษาวิกฤตจากการบูรณาการยุโรปและบทเรียนสำหรับอาเซียน
3. เพื่อศึกษาผลกระทบจากวิกฤตของสหภาพยุโรปต่ออาเซียน

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาพัฒนาการการบูรณาการของสหภาพยุโรปและวิกฤตจากการบูรณาการยุโรปในช่วงสองทศวรรษแรกของศตวรรษที่ 21 (ค.ศ.2000-2017) ที่ส่งผลกระทบและเป็นบทเรียนสำหรับอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทการวิจัย

การวิจัยเรื่อง วิกฤตในสหภาพยุโรป: บทเรียนสำหรับอาเซียน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยศึกษาเอกสาร บทความ บทวิเคราะห์ งานวิจัย รายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับวิกฤตยุโรปจากสื่อออนไลน์ เช่น อินเทอร์เน็ต ยูทูบ (you tube) จากโทรทัศน์ ตลอดจนรายงานการศึกษาของคณะกรรมการยุโรปเกี่ยวกับสถานะของยุโรปใน ค.ศ.2050 รวมถึงเอกสาร สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ตลอดจนการค้นคว้าผ่านอินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งบทสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบจากวิกฤตของสหภาพยุโรปและเหตุการณ์ดังกล่าวใน you tube เพื่อให้ได้รับข้อมูลรอบด้านในเรื่องนี้

2. วิธีการรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนการวิจัย

โดยการรวบรวมข้อมูลเอกสารจากสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ และการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต การรับฟังข้อคิดเห็นจากนักวิชาการ ทั้งในประเทศและนานาชาติในเรื่องนี้ รวมทั้งการวิเคราะห์จากบทสัมภาษณ์ บทสนทนา การสัมภาษณ์ทางวิชาการเกี่ยวกับเหตุการณ์ในยุโรปจาก you tube ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษาฝรั่งเศสและอังกฤษ เพื่อนำมาวิเคราะห์คัดเลือก และตีความ ตลอดจนเขียนรายงานการวิจัยเพื่อพิมพ์เผยแพร่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงพัฒนาการการบูรณาการของสหภาพยุโรปและอาเซียน
2. ได้ทราบถึงวิกฤตของสหภาพยุโรปและบทเรียนสำหรับอาเซียน
3. ได้ทราบถึงผลกระทบจากวิกฤตของสหภาพยุโรปต่ออาเซียน

แนวคิดทฤษฎีในการศึกษา

แนวคิดประชาคมที่มีความมั่นคง

Karl W. Deutsch ได้เขียนหนังสือเรื่อง Nationalism and social communication ตีพิมพ์ใน ค.ศ.1966 กล่าวว่า การรวมกลุ่มหมายถึงการสร้างประชาคมที่มีความมั่นคง (security community) ให้สมาชิกในประชาคมรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันโดยประชาคม

นี้จะมืองค์ประกอบคือสถาบันที่จัดตั้งอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ในประชาคมดังกล่าวประชาชน ผูกพันกันโดยประเพณีปฏิบัติที่กระทำติดต่อกันมา ยาวนาน จนทำให้เกิดความเป็นปึกแผ่น ตลอดทั่ว ประชาคมจะสามารถจะควบคุมการเปลี่ยนแปลงใน ประชาคมให้ดำเนินไปอย่างสันติ ซึ่งการรวมกลุ่มเป็น ประชาคมที่มั่นคงนั้นจะต้องกระทำโดยผ่าน กระบวนการรวมกลุ่มหรือ integrative process กล่าวคือ ดินแดนต่าง ๆ ที่รวมกลุ่มตามกระบวนการนี้ จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การผสมผสานทางการเมือง

(Political Amalgamation) ได้แก่ การรวมหน่วย การเมือง หรือหน่วยการเมืองที่มีอำนาจควบคุมเข้าเป็น หน่วยเดียวกัน เช่น การรวมกันของรัฐต่าง ๆ เข้าเป็น รัฐใหญ่รัฐเดียว และอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐ เดียวกัน จนกลายเป็นรัฐเดี่ยว นอกจากนี้ การผสมผสาน ทางการเมืองอาจกระทำได้โดยการจัดการปกครอง แบบสหพันธ์โดยมีกำลังด้านความมั่นคง เช่น ตำรวจ ทหาร หรือกองทัพที่มีอำนาจเหนือกอง กำลังของรัฐสมาชิก

2. ประชาคมความมั่นคงที่หลากหลาย

(Pluralistic Security Communities) หมายถึง การรวมตัวของหน่วยทางการเมืองที่ไม่มีการผสมผสาน ทางการเมือง ไม่พึ่งพาอาศัยกันเพียงแต่กระบวนการ รวมกลุ่มดังกล่าว สามารถสนองตอบความต้องการบาง ประการของหน่วยการเมืองนั้น เช่น การรวมตัวระหว่าง สหรัฐฯ และแคนาดาภายใต้ประชาคมความมั่นคงที่ หลากหลาย

3. การรวมตัวเป็นเนื้อเดียวกัน

Assimilation หมายถึงกระบวนการรวมตัวของ หน่วยการเมือง โดยการเชื่อมโยงด้านวัฒนธรรม ภาษา ความเชื่อ ระบบเศรษฐกิจและสถาบันการเมืองให้ เป็นเนื้อเดียวกัน

4. การรวมตัวกันด้านจิตวิทยา

เป็นกระบวนการที่ทำให้ความคิด ทัศนคติ ความรู้สึก และวิถีชีวิตของประชาชนในหน่วยการเมือง ของประชาคมให้เป็นอย่างเดียวกันเป็นประชาคม

เดียวกัน เพื่อให้สถาบันหรือองค์การที่จัดตั้งขึ้น ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นหนึ่งเดียวกัน

5. การรวมกลุ่มอย่างสันติ

(Simple pacification) ได้แก่ การรวมกลุ่มทาง การเมืองที่ยอมรับอุดมการณ์ร่วมกัน โดยจะไม่ใช่สังคม เป็นเครื่องมือทางการเมืองและเน้นการร่วมมือเพื่อ สันติภาพ เช่น การลดกำลังอาวุธ

6. การรวมกลุ่มเพื่อการพึ่งพาอาศัยกันและกัน

(Mutual Interdependence) ได้แก่ การที่หน่วย การเมืองรวมตัวกันเพื่อพึ่งพาอาศัยกันจากการที่มีความ เชี่ยวชาญหรือทรัพยากรที่แตกต่างกันจำเป็นต้อง แลกเปลี่ยนกัน

ทั้งนี้ Deutsch (1966) ได้กล่าวว่าหน่วย การเมืองที่รวมตัวเป็นประชาคมความมั่นคงนั้นจะต้องมี ลักษณะดังต่อไปนี้ (1) มีค่านิยมสอดคล้องกัน (2) สมาชิกในประชาคมมีวิถีการดำเนินชีวิตเป็นลักษณะ เดียวกัน (3) สมาชิกมีความคาดหวังว่าจะมีความผูกพัน ทางเศรษฐกิจและได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจเมื่อ รวมกลุ่มกันแล้ว (4) หน่วยการเมืองในประชาคมอย่าง น้อย 2 หน่วยจะต้องมีความสามารถในการบริหาร และด้านการเมืองสูงขึ้นเมื่อรวมกลุ่มกันแล้ว (5) หน่วย การเมืองในประชาคมบางหน่วยจะต้องมีอัตราการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเมื่อรวมกลุ่มกันแล้ว (6) การ ติดต่อสื่อสารกันในประชาคมจะต้องดำเนินไปโดยไม่ ขาดสาย (7) ผู้นำทางการเมือง (Political Elite) จะต้อง มีจำนวนมากขึ้น เพราะผู้นำในแต่ละหน่วยการเมือง จะต้องมารวมกลุ่มกันทำให้เกิดเป็นกลุ่มผู้นำที่มีขนาด ใหญ่ขึ้น (8) มีการเคลื่อนไหวของผู้คนในประชาคมอยู่ เสมอ (social mobilization) รวมทั้งการเคลื่อนไหว ของบุคคลที่เกี่ยวข้องทางการเมืองด้วย (9) การติดต่อสื่อสารภายในประชาคมต้องมีหลายลักษณะ

นอกจากนี้ Deutsch ยังเสนอทฤษฎีการ สื่อสารภายในสังคม (Social communication theory) ว่าการที่มนุษย์มีความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันก็เพราะมี การติดต่อสื่อสารไปมาระหว่างกันอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการ สื่อสารคมนาคมนี้หมายถึงการใช้ภาษาเดียวกัน การไป มาหาสู่กัน การติดต่อกันทางโทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ

จดหมาย เราจะทราบว่าประชาคมระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นเมื่อใดก็ได้ โดยการจัดจำนวนครั้งของการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยการวัดเนื้อหา เรื่องราวของการติดต่อ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สินค้า หรือการวัดปริมาณจำนวนการติดต่อว่าถี่บ่อยมากน้อยยาวนานเพียงใด ดังนั้น Deutsch จึงสนับสนุนการรวมกลุ่มอย่างสันติ เพื่อประชาคมความมั่นคงและเห็นว่าการติดต่อกันภายในกลุ่ม (intra national transaction) ที่มีค่านิยมสอดคล้องกันจะทำให้รวดเร็วกว่าในระดับโลก ทั้งนี้ การติดต่อกันในลักษณะข้ามชาตินี้จะต้องเกิดจากความต้องการของชาติภายในกลุ่มเป็นหลัก เช่น ในประเด็นเศรษฐกิจ ซึ่งทฤษฎีสื่อสารภายในสังคมนี้มีจุดประสงค์เพื่ออธิบายยุโรปหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่พยายามรวมตัวทางเศรษฐกิจและการทำเช่นนี้ได้ก็ต้องมีการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่มเป็นเครื่องมือสำคัญ โดยเฉพาะหากสมาชิกต้องการขยายการค้า และการติดต่อทางสังคมความมั่นคง

แนวคิดภารกิจนิยม

David Mitrany เขียนหนังสือเรื่อง Working Peace System: An Argument for the Functional Development of International Organization ใน ค.ศ.1943 ตีพิมพ์ใน ค.ศ.1966 กล่าวว่าความร่วมมือกันในสาขาใดสาขาหนึ่งจะช่วยส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันในสาขาอื่น ๆ ด้วย เช่น เมื่อมีการร่วมมือกันในด้านเศรษฐกิจสังคมมากขึ้นในองค์กร ก็อาจจะนำไปสู่ความร่วมมือทางการเมืองในองค์กรด้วย (spill over) Mitrany เห็นว่าสงครามเกิดจากระบบระหว่างประเทศที่ทำให้มนุษย์ก้าวร้าวมากขึ้น ดังนั้น ควรตั้งสถาบันที่ประกอบด้วยประเพณีบรรทัดฐานใหม่ เพื่อสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น โดยการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และการก่อตั้งสถาบันทางสังคมเพื่อแก้ไขความขัดแย้งและเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความจงรักภักดีของประชาชนให้มีต่อการรวมกลุ่มระหว่างประเทศ นอกจากนี้ Mitrany ยังให้ความสนใจกับการรวมตัวกันของชุมชนทางการเมืองด้วย

แนวคิดภารกิจนิยมแบบใหม่

Ernst Haas ในงานเขียนเรื่อง The study of Regional Integration: Reflections on the Joy and Anguish of Pretheorising ในทศวรรษ 1970 ได้อธิบาย

การบูรณาการระดับภูมิภาคโดยเริ่มจากข้อสันนิษฐานว่าหน่วยการเมืองที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของระบบระหว่างประเทศ ซึ่งได้แก่ รัฐชาตินั้น นับวันจะไม่อาจตอบสนองความต้องการของประชาชนในชาติได้อย่างเพียงพอ เพราะรัฐชาติมีอาณาเขตจำกัด ขณะที่ความต้องการของประชาชนในรัฐของตนขยายขอบเขตออกไปจนหาที่สุดไม่ได้ ดังนั้น ระบบระหว่างประเทศ (international system) จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ระบบระหว่างประเทศต้องการของมนุษย์ยังมี โดย Haas กล่าวถึงการบูรณาการหรือ Integration ว่า “รัฐต่าง ๆ ยินยอมที่จะสูญเสียการมีอธิปไตยอย่างสมบูรณ์ได้อย่างไร และทำไมรัฐต่าง ๆ เหล่านั้นจึงเข้าร่วมกลุ่มกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างสมัครใจ โดยการยินยอมสละอธิปไตยบางส่วนของตนเพื่อจะหาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกัน...” (Haas, 1970) แนวคิดของ Haas เป็นการศึกษาแบบภารกิจนิยมใหม่ (Neo-functionalism) ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างองค์กรกลางหรือองค์กรเหนือชาติ เขาเห็นว่า องค์กรเหนือชาติ (supranational institution) จะสามารถหาเทคนิควิธีใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาได้ดีกว่า เพราะรัฐชาติยังสนองตอบความต้องการของประชาชนไม่เพียงพอับความต้องการของประชาชนได้ จึงทำให้ประชาชนเบนความจงรักภักดีไปยังองค์กรกลาง หรือที่เรียกว่า ความจงรักภักดีข้ามชาติ (cross-national loyalties) หรือเบนความจงรักภักดีไปยังสังคมระหว่างประเทศที่สนองตอบความต้องการของพวกเขาได้ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งเศรษฐกิจ และสังคม นั่นคือสังคมแห่งนี้มีปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบคือ “การปฏิบัติการกิจ” มิใช่สังคมที่มีปัจจัยด้านเขตแดนหรืออาณาเขตเป็นส่วนประกอบสำคัญเหมือนแต่เดิมก่อนหน้านั้นใน ค.ศ. 1958 Haas ได้พิมพ์งานเขียนเรื่อง Uniting Europe เสนอทฤษฎีภารกิจนิยมแบบใหม่ (neofunctionalist theory) โดยกล่าวว่า การรวมตัวทางเศรษฐกิจจะนำไปสู่การบูรณาการด้านอื่น ๆ ของยุโรป เช่น การรวมตัวเป็นยุโรปตลาดเดียวจะเป็นไปไม่ได้เลย โดยปราศจากนโยบายสภาพแวดล้อมเดียวกัน ทั้งนี้ การขยายตัวสู่การบูรณาการการเมืองจะเป็นส่วนเติมเต็มภารกิจ กล่าวคือการขยายตัวสู่การบูรณาการทางการเมืองจะนำไปสู่การจัดตั้งสถาบันใหม่ในระดับภูมิภาคยุโรป

ตัวแสดงในระดับชาติ เช่น กลุ่มผลประโยชน์อาจรวมตัวกันข้ามชาติเพื่อผลประโยชน์และติดต่อกันโดยตรงในระดับสถาบันยุโรป เช่น ผ่านคณะกรรมการการยุโรปและพยายามกดดันหรือโน้มน้าวเพื่อมีการบูรณาการด้านต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งขึ้น และโดยผ่านกระบวนการดังกล่าวนี้ จึงจำเป็นต้องสร้างองค์กรกลางขึ้นและสมาชิกต่างเบนความจงรักภักดีไปสู่องค์กรแห่งใหม่นี้ (Kenealy et al., 2015)

แนวคิดระหว่างรัฐบาล

Moravcsik ได้เสนอแนวคิดระหว่างรัฐบาลอย่างเสรี (Intergovernmentalism) กล่าวว่าความร่วมมือของสมาชิกสหภาพยุโรปจะเป็นพลังผลักดันให้กระบวนการบูรณาการยุโรปก้าวหน้าออกไป โดยความร่วมมือดังกล่าวนี้มีลักษณะเสรีเนื่องจากผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นพลังผลักดันรัฐในยุโรปให้รวมตัวกัน มิใช่แค่เหตุผลด้านความมั่นคงอย่างเดียว โดยแนวคิดระหว่างรัฐบาลอย่างเสรีแยกแยะรัฐและพิจารณาถึงแนวทางการเจรจาต่อรองด้านเศรษฐกิจระหว่างรัฐบาลต่าง ๆ ในยุโรปกับกลุ่มผลประโยชน์ที่หลากหลายในยุโรปที่จะนำไปสู่ความร่วมมือและได้รับความสนับสนุนในการประชุมระหว่างรัฐบาล และที่เป็นแนวคิดหรือทฤษฎีระหว่างรัฐบาลเพราะเป็นการประชุมระดับสหภาพยุโรปในการพิจารณาตัดสินใจออกกฎเกณฑ์ด้านเศรษฐกิจ การค้า และด้านอื่น ๆ

Moravcsik มีความเห็นว่ารัฐบาลชาติมีบทบาทส่งเสริมการเจรจาต่อรองให้บรรลุผล ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงสัมพันธภาพด้านอำนาจของรัฐสมาชิกแต่ละรัฐ Moravcsik ยังเน้นให้เห็นอีกว่า อำนาจแห่งชาติ องค์ประกอบของการจัดการ และความสามารถในการเจรจาแลกเปลี่ยนกับหุ้นส่วนที่ยังลังเลใจ องค์กรต่าง ๆ ของสหภาพยุโรป และพันธมิตรข้ามชาติของกลุ่มผลประโยชน์เป็นความแตกต่างที่สำคัญระหว่างแนวคิดของเขา กับแนวทางศึกษาแบบภารกิจนิยมแบบใหม่

แนวคิดการประกอบสร้างทางสังคม

แนวคิดการประกอบสร้างทางสังคม (Constructivism) มุ่งอธิบายการประกอบสร้างทางสังคมในด้านกฎเกณฑ์และบรรทัดฐานซึ่งกำหนดหรือชี้นำพฤติกรรมทางการเมือง และในการอธิบายที่ชัดเจนของ

แนวคิดนี้ก็คือการเสนอแนวคิดที่ว่า ความเป็นจริงมิได้อยู่ภายนอก การตีความของมนุษย์และภาษา (ซึ่งหมายถึงว่าสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ขึ้นอยู่กับ การตีความและความคิดเห็นของมนุษย์) และในการศึกษาสหภาพยุโรปนี้ แนวคิดประกอบสร้างสามารถอธิบายความสอดคล้องของแนวคิดนี้ร่วมกับแนวคิดภารกิจนิยมใหม่ในเรื่องสังคม ประกิต หรือการทำให้เป็นสังคม (socialization) เช่น การโอนความจงรักภักดี (loyalty) และกระบวนการที่ตัวแสดงได้ให้ความหมายของผลประโยชน์ว่าเป็นผลลัพธ์ของการปฏิสัมพันธ์ของสหภาพยุโรปและสถาบัน (Haas, 1970) นักคิดประกอบสร้างก็มีความเห็นสอดคล้องกับพวกสถาบันนิยมใหม่ว่ากฎเกณฑ์หรือบรรทัดฐานที่ไม่เป็นทางการ เช่น เจตจำนงที่ดี (good will) สามารถที่จะกำหนดแนวคิดและพฤติกรรมของตัวแสดงทางการเมืองได้ และแม้ว่าจะมีความยากลำบากที่จะแสดงให้เห็นว่า “ความคิดหรือบรรทัดฐานที่เป็นนามธรรม” สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์ได้ แต่ก็อาจเห็นได้ชัดในสถานการณ์ต่อไปนี้ กล่าวคือ ในช่วง ค.ศ.2013-2014 ก็เกิดความคิดที่ว่าปัจเจกชนที่ถูกเลือกตั้งของกลุ่มการเมืองที่ชนะการเลือกตั้งได้จำนวนที่หนึ่งมากที่สุด และแม้ว่าจะมีเหตุผลด้าน “ผลประโยชน์แห่งชาติ” ของสมาชิกสหภาพยุโรปบางประเทศที่ได้ยื่นกรณคัดค้านแนวคิดดังกล่าวนี้ แต่ในที่สุดแล้วนายของ โคลด์ จุงเกอร์ (Jean Claude Juncker) ซึ่งเป็นผู้นำของกลุ่มการเมืองที่ได้คะแนนเสียงมากที่สุดในสหภาพยุโรปคือกลุ่ม European People's Party ก็ได้รับการเลือกให้เป็นประธานคณะกรรมการการยุโรป แนวคิดที่เกี่ยวกับกลุ่มการเมือง ผู้นำสมาชิกของรัฐสภายุโรป ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการประชาธิปไตยในการเลือกตั้งตำแหน่งผู้นำสถาบันก็จะเป็นแนวคิดที่มีพลังในการนำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเมืองที่ตนปรารถนาจะเกิดขึ้น แนวคิดการประกอบสร้างทางสังคมมักจะมีคามเชื่อมโยงกับพฤติกรรมมนุษย์ จึงยังมีอุปสรรคในการพิสูจน์ทราบ ว่าความคิดต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นมีความสำคัญมากกว่าผลประโยชน์อย่างไร และอย่างไรก็ตามแนวคิดประกอบสร้างยังมีประโยชน์ในการศึกษาสหภาพยุโรปเห็นได้จากการที่คณะกรรมการการยุโรปได้ดำเนินการสังคมประกิต

ของสหภาพยุโรป จนนำสหภาพยุโรปไปสู่การเป็นองค์การเหนือชาติ หรือการที่ตัวแสดงต่าง ๆ ในสหภาพยุโรปได้เรียนรู้จากปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและได้เบนความจงรักภักดีไปสู่องค์กรกลาง หรือต่อมาแนวคิดทางสังคมในการศึกษาสหภาพยุโรปได้ขยายวงกว้างมากขึ้น เช่น แนวคิดด้านอัตลักษณ์ยุโรปหรือความเป็นยุโรปที่ได้นำไปสู่ธรรมชาติทางการเมือง หรือการคัดค้านทางการเมืองทั่วสหภาพยุโรป โดยพลเมืองในสหภาพยุโรปต่างเรียกตนเองว่าเป็นชาวยุโรป เป็นต้น

แนวคิดการบูรณาการเศรษฐกิจ

การบูรณาการเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (regional economic integration) หรือการดำเนินการเพื่อขจัดอุปสรรค ข้อกีดขวางและอุปสรรคทางการค้า เป็นปรากฏการณ์สำคัญในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในช่วงกลางทศวรรษที่ 1960 รัฐบาลต่าง ๆ ต่างใช้แนวคิดหรือทฤษฎีการบูรณาการเศรษฐกิจระดับภูมิภาคเป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าระหว่างกัน ดังเห็นได้จากการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในทั่วทุกภูมิภาคของโลก โดยเฉพาะภูมิภาคยุโรปตะวันตก ซึ่งมีระดับการพัฒนาการบูรณาการเศรษฐกิจก้าวหน้ามากที่สุด เช่น สหภาพเศรษฐกิจเบเนลักซ์ (Benelux Economic Union--BEU) สหภาพยุโรป (European Union--EU) หรือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็มีเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area--AFTA) ในอเมริกามีเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement--NAFTA) หรือในแอฟริกามีสหภาพศุลกากรแอฟริกาตอนใต้ (Southern African Development Community--SADC) ตลอดจนในลาตินอเมริกาก็มีกลุ่มตลาดร่วมอเมริกาใต้ตอนล่าง (Southern Cone Common Market--MERCOSUR) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดจัดตั้ง "ประชาคมอาเซียน" (ASEAN Community) ในค.ศ. 2015 ยิ่งทำให้พิจารณาได้ว่ากระแสการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจหรือบูรณาการเศรษฐกิจส่วนภูมิภาค ยิ่งทวีความสำคัญและเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา

เศรษฐกิจ สังคม ซึ่งสามารถสนองตอบความต้องการพื้นฐานของประชาชนได้สาเหตุสำคัญที่ทำให้ นักวิชาการศึกษาปรากฏการณ์ในการบูรณาการเศรษฐกิจอย่างมากคือ การก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community--EEC) เมื่อ ค.ศ. 1957 และมีการจัดตั้งประชาคมพลังงานปรมาณูแห่งยุโรป (Euratom) ซึ่งเป็นองค์กรที่ขยายตัวมาจากประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้าแห่งยุโรป (European Coal and Steel Community--ECSC) ในกรณีนี้ นักวิชาการด้าน-เศรษฐศาสตร์เชื้อสายฮังการี ซึ่งเป็นอาจารย์สอนเศรษฐศาสตร์ที่สหรัฐฯ คือ Balassa (1961) ได้มองปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคยุโรปตะวันตก และให้ความหมายและรูปแบบการบูรณาการเศรษฐกิจว่าเป็นกระบวนการที่ดำเนินงานโดยรัฐอันได้แก่ มาตรการขจัดความแตกต่างหรืออุปสรรคทางเศรษฐกิจระหว่างรัฐ ซึ่งการขจัดอุปสรรคดังกล่าวนี้ อาจกระทำโดยการบูรณาการและความร่วมมือระหว่างรัฐ โดยการจัดทำข้อตกลงทางการค้า แต่กระบวนการบูรณาการเศรษฐกิจประกอบด้วยเงื่อนไขที่มุ่งขจัดอุปสรรคทางเศรษฐกิจระหว่างรัฐในระดับที่ต่างกัน ดังนั้น การบูรณาการเศรษฐกิจตามนัยนี้จึงมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับระดับของการบูรณาการเศรษฐกิจ โดย Balassa ได้แยกไว้ 5 รูปแบบดังนี้

1. เขตการค้าเสรี (Free Trade Area--FTA) รัฐสมาชิกไม่เก็บภาษีการค้าระหว่างกันและไม่มีข้อจำกัดด้านโควตา แต่รัฐสมาชิกสามารถเรียกเก็บภาษีการค้าและใช้โควตากับรัฐอื่น ๆ ที่มีใช้สมาชิก

2. สหภาพศุลกากร (customs union) ประเทศสมาชิกใช้ภาษีอัตราเดียวกันในการเรียกเก็บภาษีจากประเทศนอกกลุ่ม และตามทฤษฎีของสหภาพศุลกากรแล้วประเทศสมาชิกต้องขจัดภาษีการค้าระหว่างกันและใช้อัตราภาษีการค้า และกฎเกณฑ์อื่นๆ กับประเทศนอกกลุ่มในอัตราเดียว

3. ตลาดร่วม (common market) หรือประชาคมเศรษฐกิจ (economic community) ประเทศสมาชิกยกเลิกข้อจำกัดด้านการเคลื่อนไหวทุน แรงงาน สินค้า บริการ หรือให้มีการเคลื่อนไหวในประเด็นดังกล่าวอย่างเสรี

4. สหภาพเศรษฐกิจ (economic union) เป็นรูปแบบการบูรณาการเศรษฐกิจที่รัฐสมาชิกใช้นโยบายเศรษฐกิจการดำเนินงานอย่างกลมกลืน

5. การบูรณาการเศรษฐกิจสมบูรณ์ (total economic integration) เป็นรูปแบบการบูรณาการเศรษฐกิจที่รัฐสมาชิกมีนโยบายการเงิน การคลัง สังคม และต้องมีการจัดตั้งองค์กรเหนือชาติ ซึ่งมีหน้าที่ตัดสินใจร่วมกันเพื่อกำหนดกฎเกณฑ์บังคับใช้กับรัฐสมาชิกทั้งหมดให้เป็นแบบเดียวกัน

การบูรณาการเศรษฐกิจตามความคิดของ Balassa (1961) จึงเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเศรษฐกิจระหว่างประเทศและเป็นส่วนขยายหรือการพัฒนาของทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ โดยมีการสำรวจผลกระทบของตลาดรัฐสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความจำเป็นที่รัฐที่มีภูมิศาสตร์ใกล้ชิดติดกันมีโอกาสประสานนโยบายเศรษฐกิจในระดับสหภาพเศรษฐกิจ เพื่อขจัดอุปสรรคทางเศรษฐกิจในเขตแดนระดับชาติจนนำไปสู่การสร้างฐานผลิตที่หลอมรวมกันเป็นหนึ่งเดียวในระดับภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งทฤษฎีบูรณาการเศรษฐกิจต้องมียุทธศาสตร์ประกอบของแนวคิดด้านที่ตั้ง (Location) เพราะการบูรณาการเศรษฐกิจของประเทศที่มีที่ตั้งใกล้ชิดกันจะทำให้เกิดการให้เป็นไปอย่างเสรีจนหลอมรวมกันเป็นหนึ่งเดียวในระดับภูมิภาค

โดยสรุปแล้ว แนวคิดในการศึกษาบูรณาการยุโรป และสหภาพยุโรปข้างต้นต่างมีประโยชน์ทั้งสิ้น แต่แนวคิดดังกล่าวก็มีข้อจำกัดในการบูรณาการยุโรปได้อย่างสมบูรณ์ทั้งหมด ต่างมีจุดอ่อนจุดแข็งในแต่ละแนวคิดดังนี้ กล่าวคือ

แนวคิดการกีดกันใหม่ (Haas, 1970) สามารถอธิบาย องค์การเหนือชาติ สถาบัน และความร่วมมือในสาขาหนึ่งจะขยายไปสู่ (spill over) ความร่วมมืออีกสาขาหนึ่ง ซึ่งจะเป็นพลังสำคัญในการบูรณา

การยุโรป อย่างไรก็ดี แนวคิดนี้ยังไม่อาจอธิบายภาวะชะงักงันที่จะพัฒนาต่อไป

แนวคิดระหว่างรัฐบาลอย่างเสรี (Moravcsik and Schimmelfennig, 2009) อธิบายว่าสมาชิกสหภาพยุโรปสามารถควบคุมการบูรณาการยุโรปอย่างไร แต่จุดอ่อนก็คือเป็นแนวคิดที่เน้นรัฐเป็นศูนย์กลางมากเกินไป จนละเลยวิธีการกำหนดนโยบายสหภาพยุโรปปัจจุบัน

แนวคิดสถาบันนิยมใหม่ ชี้ให้เห็นว่าสถาบันการเมืองเป็นสิ่งสำคัญ และสถาบันต่าง ๆ มีความซับซ้อนเชื่อมโยงกัน จุดอ่อนคือเน้นพลังอำนาจของสถาบันในสหภาพยุโรปมากเกินไป

แนวคิดข่ายงานด้านนโยบาย (Peterson, 2009) เน้นที่การแลกเปลี่ยนข้อมูลภายในกลุ่มต่างๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดนโยบาย แต่จุดอ่อนคือไม่สามารถอธิบายการตัดสินใจในภาพใหญ่ได้

แนวคิดการบูรณาการเศรษฐกิจ (Balassa, 1961) เน้นอธิบายรูปแบบการบูรณาการเศรษฐกิจที่ประยุกต์ใช้อธิบายการบูรณาเศรษฐกิจหรือการรวมตัวทางเศรษฐกิจของยุโรปตะวันตกและสหภาพยุโรป แนวคิดนี้ยังสามารถประยุกต์อธิบายรูปแบบการบูรณาการเศรษฐกิจในภูมิภาคอื่น ๆ ของโลกได้อีก เช่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แอฟริกา ละตินอเมริกา แต่ขาดการอธิบายสังคมประเพณี และข่ายงานด้านนโยบายที่เป็นส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายและออกกฎหมายของสหภาพยุโรป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า เจตจำนงทางการเมืองของรัฐบาลในยุโรปตะวันตก โดยเฉพาะฝรั่งเศสและเยอรมนีในการบูรณาการยุโรป เพื่อการจัดตั้งองค์การเหนือชาติ เช่น ประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้า ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ประชาคมพลังงานนิวเคลียร์ในทศวรรษ 1950 โดยการสนับสนุนจากสหรัฐฯ ก็เพื่อบูรณะฟื้นฟูยุโรปให้แข็งแกร่งด้านทานอิทธิพลจากคอมมิวนิสต์ การบูรณาการเศรษฐกิจระดับภูมิภาคของยุโรปก้าวหน้าไปด้วยดี โดยมีการเปิดเสรีการค้าบริการ การจัดตั้งสหภาพการเงินหรือเขตเงินยูโรและใช้เงินสกุลเดียวกัน

นอกจากนี้ยังมีการใช้นโยบายร่วมด้านการแข่งขันและการค้าต่างประเทศ นโยบายสภาพแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค สังคม เกษตร เศรษฐกิจ ผู้ลี้ภัย อันเป็นผลมาจากการตัดสินใจในลักษณะเหนือชาติ จนเป็นต้นแบบการพัฒนาให้กับหลายภูมิภาคในโลกที่เป็นประชาคมเดียวกัน ส่วนในด้านการต่างประเทศและความมั่นคง การรักษาสันติภาพ ความร่วมมือระหว่างประเทศบนพื้นฐานประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน นโยบายยุติธรรม มหาไทย อาชญากรรมข้ามชาติ จะใช้รูปแบบการตัดสินใจแบบความร่วมมือระหว่างรัฐบาล โดยสหภาพยุโรปมีกลไกในการดำเนินการดังกล่าวคือ คณะกรรมาธิการยุโรป สภารัฐมนตรียุโรป คณะมนตรียุโรป รัฐสภายุโรป ศาลยุติธรรมยุโรป ศาลตรวจสอบบัญชีและการเงิน ธนาคารกลางยุโรป คณะกรรมการสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนสำนักงานตำรวจยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหภาพยุโรปได้ขยายบทบาทในเวทีโลกมากขึ้น โดยมีการจัดตั้งตำแหน่งผู้แทนระดับสูงด้านการต่างประเทศและความมั่นคง แต่บทบาทด้านการเมืองในเวทีโลกจะไม่มีประสิทธิภาพและโดดเด่นเท่ากับด้านเศรษฐกิจ ความช่วยเหลือและการพัฒนา

อย่างไรก็ดี การบูรณาการของสหภาพยุโรปมิได้ราบรื่น กล่าวคือในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 มีวิกฤตเกิดขึ้นท่ามกลางการบูรณาการนั้น เช่น วิกฤตหนี้สาธารณะยุโรป วิกฤตยูเครน วิกฤตผู้ลี้ภัย และการลาออกจากสหภาพยุโรปของอังกฤษ

อาเซียนยังได้รับผลกระทบจากวิกฤตดังกล่าว ในลักษณะที่แตกต่างกัน สำหรับวิกฤตหนี้สาธารณะยุโรปได้ส่งผลกระทบต่อประเทศอาเซียนแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับว่าประเทศในกลุ่มทั้ง 10 ประเทศจะพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศอย่างไร ในอาเซียน สิงคโปร์และไทย จะได้รับผลกระทบค่อนข้างมาก ส่วนเวียดนาม ลาว กัมพูชา ได้รับผลกระทบไม่มากนัก เพราะขนาดเศรษฐกิจยังไม่เปิดกว้าง ส่วนวิกฤตยูเครนได้ส่งผลกระทบต่อมาเลเซียอย่างมาก เพราะมาเลเซียต้องสูญเสียชาวมาเลเซียที่สิ้นชีวิตจากการที่เครื่องบินมาเลเซีย (MH 17) ตกที่พรมแดนยูเครน/รัสเซีย เมื่อ 17 กรกฎาคม ค.ศ. 2014 ทำให้ผู้โดยสาร 283 คน และลูกเรือ 15 คนสิ้นชีวิต ทั้งนี้ ประเทศอาเซียนมีท่าทีต่อ

รัสเซียในวิกฤตยูเครนแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับผลประโยชน์และระดับความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน ส่วนวิกฤตผู้ลี้ภัยยุโรปนั้นอาเซียนไม่ได้รับผลกระทบชัดเจน แต่จะเป็นบทเรียนที่ดีต่ออาเซียนในการเรียนรู้ประสบการณ์ของสหภาพยุโรปในเรื่องบริหารจัดการปัญหาผู้อพยพเพราะอาเซียนกำลังเผชิญปัญหาผู้อพยพชาวโรฮิงญา และผู้อพยพจากบังกลาเทศ จีน ปากีสถาน เกาหลีเหนือ ซีเรีย โซมาเลีย และบอสเนีย เป็นต้น สำหรับการลาออกจากสมาชิกภาพของอังกฤษหรือ Brexit นั้น ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอาเซียนไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม Brexit เป็นบทเรียนที่ดีต่ออาเซียนว่า การบูรณาการทางเศรษฐกิจของอาเซียนจะต้องเกิดความร่วมมือร่วมใจและการบูรณาการเศรษฐกิจ สังคม การเมืองเป็นสิ่งที่ต้องแบ่งปันกัน นอกจากนี้ อาเซียนควรต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่พลเมืองในเรื่องการบูรณาการอาเซียนในกรอบประชาคมด้วย

โดยวิกฤตดังกล่าวนี้ต่างเป็นบทเรียนที่ดีต่อการบูรณาการเศรษฐกิจอาเซียนในโอกาสที่อาเซียนอยู่ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจระดับ “ประชาคม” ภายใต้วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025 และแผนงานประชาคมอาเซียน 2016-2025 ที่เรียกว่า “ASEAN 2025 : Forging Ahead Together” ตามปฏิญญากรุงกัวลาลัมเปอร์ ค.ศ. 2015 ยังผลให้อาเซียนต้องร่วมมือกันมากขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อสนองตอบพลวัตในเวทีโลกที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็วมากขึ้น ทั้งนี้วิกฤตของสหภาพยุโรปมีสาเหตุต่างกัน กล่าวคือวิกฤตหนี้สาธารณะยุโรปเกิดจากการบูรณาการการเงิน โดยปราศจากการบูรณาการการคลังและเป็นปัญหาเชื่อมโยงมาจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกหรือปัญหาเศรษฐกิจของสหรัฐฯ เมื่อ ค.ศ. 2008 ยังผลให้หลายประเทศในเขตเงินยูโรมีหนี้สินท่วมท้น โดยเฉพาะกรีซสำหรับอาเซียนซึ่งไม่มีบูรณาการการเงินถึงระดับเงินสกุลเดียวสามารถใช้ประสบการณ์จากการบูรณาการการเงินของยุโรปเป็นบทเรียน แม้ว่าอาเซียนจะยังไม่มีบูรณาการการเงินก็ตาม ส่วนวิกฤตยูเครนซึ่งเป็นผลมาจากความพยายามของสหภาพยุโรปจะทำการค้าเสรีกับยูเครน แต่ต้องประสบปัญหาการเมืองระหว่างประเทศคือ ความขัดแย้งเชิงอำนาจระหว่างมหาอำนาจตะวันตก

และสหภาพยุโรปกับรัสเซีย เพราะยูเครนมีความสำคัญต่อรัสเซียในด้านภูมิรัฐศาสตร์ จึงทำให้รัสเซียเข้าแทรกแซงยังผลให้ใคร่มีได้ลงประชามติแยกตัวเป็นเอกราชจากยูเครน วิกฤตยูเครนจึงทำให้ประเทศในอาเซียนได้เรียนรู้ที่จะวางตัวและการรักษาระยะห่างอย่างสมดุลต่อมหาอำนาจที่อาเซียนต้องติดต่อสัมพันธ์ด้วย สำหรับวิกฤตผู้ลี้ภัยนั้นเป็นวิกฤตภายนอกสหภาพยุโรปที่ส่งผลกระทบต่อสหภาพยุโรปมหาศาล จำนวนผู้ลี้ภัยที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากซีเรีย แอฟริกา เอเชียใต้ และประเทศอื่น ๆ ในตะวันออกกลางทำให้สหภาพยุโรปต้องแบกรับภาระและกลายเป็นตัวแสดงหลักในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จนประสบความยากลำบากที่จะหาจุดร่วมกันในการแก้ไขเพราะเป็นปัญหาที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก และกลายเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเอกภาพของสหภาพยุโรปโดยรวม เห็นได้จากการที่อังกฤษได้ทำประชามติ Brexit ออกจากสมาชิกภาพ ด้วยเหตุนี้เอง การแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยและผู้อพยพด้วยเหตุผลด้านเศรษฐกิจจึงต้องแก้จากต้นตอของปัญหา ซึ่งสหภาพยุโรปกำลังดำเนินการอยู่ โดยเจรจาหรือกับประเทศต้นทางเพื่อหาทางบริหารจัดการให้จำนวนผู้อพยพลดจำนวนลง อาเซียนเองก็สามารถเรียนรู้จากวิธีการจัดการปัญหาผู้ลี้ภัยและผู้อพยพของสหภาพยุโรป เพื่อให้อาเซียนพยายามเสริมสร้างความร่วมมือกันในการจัดการและแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยและผู้อพยพที่อาเซียนต้องแก้ไขจัดการเช่นกัน

สรุปและวิจารณ์ผล

จากผลการวิจัยที่สรุปไว้ข้างต้น ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. ศึกษาติดตามการแก้ไขปัญหาจากวิกฤตของสหภาพยุโรปอย่างต่อเนื่องเพราะวิกฤตดังกล่าวเป็นประโยชน์และบทเรียนที่ดีต่ออาเซียนในขณะที่อาเซียนกำลังใช้แนวทางการบูรณาการเศรษฐกิจเป็นแนวทางในการพัฒนาภูมิภาคร่วมกัน การเรียนรู้ปัญหาจากสหภาพยุโรป จะช่วยย่นระยะทางและเวลาในการ

ขบคิดปัญหาและได้เห็นแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีลักษณะ “ร่วมกัน” ได้อย่างตรงประเด็นชัดเจนขึ้น

2. ศึกษาติดตามการปรับตัวของไทยในการตอบรับ และสนองตอบวิกฤตในสหภาพยุโรป โดยเฉพาะในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง เนื่องจากไทยเป็นสมาชิกสำคัญของอาเซียนเป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญ และท่าทีของไทยและอาเซียนต่อวิกฤตในสหภาพยุโรป

ศึกษาติดตามนโยบายของไทยและอาเซียนในการบูรณาการกับระบบเศรษฐกิจโลกรอบด้านทั้งภูมิภาคอเมริกาเหนือ เอเชียตะวันออก และสหภาพยุโรป

เอกสารอ้างอิง

- Balassa, B. 1961. The theory of economic integration Homewood, IL.
- Deutsch, K. 1966. *Nationalism and Social Communication*. London: The M.I.T. Press
- Haas, E. 1970. *The Study of Regional Integration: Reflections on The Joy and Anguish of Pretheorizing*. Wisconsin : University of Wisconsin Press.
- Kenealy, D., Peterson, D. and Corbett, R. 2015. *The European Union: How does it work?*. Oxford: Oxford University Press.
- Moravcsik, A. and Schimmelfennig, F. 2009. 'Liberal Intergovernmentalism', in A. Wiewer and T. Diez(eds). *European Integration Theory*. Oxford: Oxford University Press.

การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

A Study of the Ethical and Moral Behaviors of Teachers at the Demonstration School of Ramkhamhaeng University

ภัทร์ หาสน์ศรี¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป Krejcie and Mogan (1970.) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ของจำนวนประชากร 151 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดให้เลือกตอบ 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่า IOC ระหว่าง 0.8 ถึง 1.0 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหาค่าสถิติ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบค่าความแตกต่าง ใช้การทดสอบค่าที (t test) แบบ Independent และความแปรปรวนทางเดียว (one – way analysis of variance) ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ด้านจริยธรรม ที่มีต่ออาชีพ และด้านจริยธรรมที่มีต่อสังคมอยู่ในระดับมาก 2) พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านจริยธรรม ที่มีต่อศิษย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ด้านจริยธรรมที่มีต่ออาชีพ และด้านจริยธรรมที่มีต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ด้านจริยธรรมที่มีต่ออาชีพ และด้านจริยธรรมที่มีต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 4) พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ด้านจริยธรรมที่มีต่ออาชีพ และด้านจริยธรรมที่มีต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: พฤติกรรม โรงเรียนสาธิต คุณธรรม จริยธรรม

¹ อาจารย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม)

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the ethical and moral behaviors of teachers at the Demonstration School of Ramkhamhaeng University (DSRU), and 2) compare their ethical and moral behaviors in terms of gender, educational degree and work experience. The population of the study were 151 teachers at DSRU teaching in the first semester of 2015. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan Table at the 95% level of confidence, and 108 samples were then selected through a simple random sampling technique. The instrument of the study was a 40-item Likert scale questionnaire covering items regarding the four areas of teachers' ethical and moral behaviors, namely, ethical behaviors towards students, towards self, towards profession, and towards society. The questionnaire had the indices of item congruence between 0.8-1.0 and a reliability of 0.94. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The comparisons of the means were conducted using independent t-test and one-way ANOVA. The findings indicated that 1) the teachers had a high level of overall and the four individual areas of ethical and moral behaviors; 2) male and female teachers showed a significant difference in their overall and the four individual areas of ethical behaviors at the 0.05 levels; 3) teachers with different educational degrees showed a significant difference in their overall and the four individual areas of ethical behaviors at the 0.05 level; and 4) teachers with different work experience showed a significant difference in their overall and the four individual areas of ethical behaviors at the 0.05 level.

Keywords: behavior, demonstration school, ethic, moral

บทนำ

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลกระทบและเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ทั้งด้านประชากร สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมือง การเปลี่ยนแปลง สังคมโลกก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงในสิ่งต่าง ๆ สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงคือ คน เพราะคนถือว่ามีค่าที่สุด ที่ต้องได้รับการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การพัฒนาจึงมุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาคนจึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่องไปตลอดชีวิต (บัญชา, 2541) ผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป คือ

ครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน ที่เป็นสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการติดต่อสื่อสารถึงกันอย่างรวดเร็ว ทำให้แต่ละประเทศมีการแข่งขันกันสูงทั้งในด้านการค้า เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เพื่อความอยู่รอดในสังคมโลก ชาติบ้านเมืองจึงต้องการคนที่มีคุณภาพมาเป็นกำลังในการพัฒนา ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญในชีวิตของคน เพราะทุกคนต้องมีครู แต่ทั้งนี้ไม่ใช่เป็นเพียงผู้สอนหรือผู้บอกวิชา เพื่อหาเลี้ยงชีพเท่านั้น ครูที่แท้จริงต้องทำหน้าที่ชี้ถูกผิด อบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรม เพื่อยกระดับจิตวิญญาณของมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์เติบโตเป็นคนโดยสมบูรณ์ จึงอาจกล่าวได้ว่า ครูคือ ผู้กำหนดอนาคตของสังคม และในส่วนของสังคมก็ตั้งความคาดหวังไว้กับครูสูง โดยหวังว่ามาตรฐานความประพฤติของครูจะเป็นคนดี มีคุณธรรมและหวังว่าจะได้ครูที่มาอบรมกุลบุตรกุลธิดาของตนให้เป็นคนดี จึงมอบความไว้วางใจและหน้าที่ดังกล่าวนี้ไว้กับผู้ที่เปี่ยมคุณงามของครูจึงเป็นงานที่ยากยิ่ง เพราะครูทำงานกับสิ่งที่ซับซ้อนที่สุดคือ คน และการสอนเป็นศิลปะที่ยากที่สุด

ในกระบวนการศิลปะทั้งมวล งานของครูจะประสบความสำเร็จ เมื่อสามารถทำให้บุคคลได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามที่ต้องการ ในขณะที่ต้องประพฤติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนและสังคม การที่ครูจะต้องทำหน้าที่ได้โดยสมบูรณ์ ครูจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติและมีความเพียบพร้อมทางด้านคุณธรรมความประพฤติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2548)

ปัจจุบัน คุณธรรมของบุคคลในสังคมมีลักษณะที่เสื่อมลงไป และควรจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างทันทั่วทั้งที่เป็นเช่นนี้เพราะสภาพจิตใจของคนในสมัยปัจจุบันกำลังถูกคุกคามด้วยความเจริญทางวัตถุธรรมมากขึ้น ขณะเดียวกัน คุณธรรมก็ลดน้อยลงไปจากจิตใจทำให้เกิดปัญหาทางด้านคุณธรรมนานัปการ เช่น ความรู้สึก เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่ ความฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย และความเสื่อมทรามทางด้านศีลธรรมจริยธรรม ลักษณะดังกล่าวเป็นมหันตภัยอันใหญ่หลวงต่อความเจริญรุ่งเรือง ความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีงามของสังคมไทย ในส่วนของการศึกษานั้น ภาพลักษณ์ของครูที่ออกมา ทางสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ทั้งหนังสือพิมพ์และวิทยุโทรทัศน์ที่ผ่านมา ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่ออาชีพครูไม่น้อย ครูในโรงเรียนในทุกระดับประพฤติตนผิดคุณธรรมจริยธรรมอยู่หลายประการ ครูบางคนไม่สามารถทำตนให้เป็นแบบอย่างในสังคมได้ ครูถูกกล่าวหาว่ามีอาชีพพรอง ขาดประจักษ์ ขาดของพ่อสอน ฯลฯ ครูร่วมแก๊งค์ค้ายาเสพติด ครูค้ายาบ้า ครูข่มขืนลูกศิษย์เล่นการพนัน ประพฤติชั่ว และกระทำผิดทางวินัย และอื่นๆ อีกมากมาย นั้นไม่ได้หมายความว่า สังคมหรือสื่อมวลชนลำเอียง เพราะบุคคลที่ประกอบอาชีพอื่นอีกมากมายที่มีพฤติกรรมดังกล่าวเช่นกัน แต่นั่นเป็นเพราะสังคมได้ตั้งความหวังเอาไว้มากสำหรับบุคคลที่เป็นพ่อพิมพ์แม่พิมพ์ของชาติ (สมบุญ, 2540) ครูจึงควรมีคุณธรรมและจริยธรรม ทุกคน อาจถือได้ว่าเป็นคุณลักษณะเฉพาะของผู้มีวิชาชีพครู คือ พรหมวิหาร 4 ซึ่งประกอบด้วยธรรม 4 ประการ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ซึ่งคุณธรรมนี้

จำเป็นต้องมีประจำอยู่ในจิตใจของผู้ที่เป็นครูซึ่งจะสร้างความสุข ความปลอดภัยให้กับศิษย์เป็นที่รักและที่พึ่งของศิษย์และเป็นครูที่อยู่ในดวงใจของศิษย์ตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

การจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ แม้ว่าได้มีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนในการพัฒนาบุคลากรในทุก ๆ ด้าน แต่ก็ตามแต่ก็ยังมีเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานหลายประการ โดยเฉพาะในประเด็นพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูยัง พบว่า ครูละเลย ต่อหน้าที่ประพฤติดังกล่าวไปในทางที่สร้างความเสื่อมเสียดังจะเห็นได้จากหนังสือที่ ศธ 04171/3221 ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2548 แจ้งว่า มีข้าราชการครูถูกร้องเรียนจำนวน 18 ราย ผู้บริหาร จำนวน 5 ราย ส่วนประเด็นร้องเรียนจะเป็นกรณีเกี่ยวกับความไม่ชอบธรรมในการปฏิบัติงาน การละทิ้งหน้าที่ รวมทั้งการประพฤติตนไม่เหมาะสมกับบทบาท ตำแหน่งหน้าที่การงาน ดังนั้นจึงเป็นภาระของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคนในอันที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของครูให้ดีขึ้น สมดังความคาดหวังของสังคม โดยเฉพาะบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยผู้บริหารมีบทบาทในการบังคับบัญชาให้ครูผู้สอนทำหน้าที่และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนส่งเสริมให้ครูมีคุณธรรมจริยธรรมตามที่สังคมคาดหวัง ซึ่งครูในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติย่อมรู้ว่าควรประพฤติปฏิบัติตน เช่นไร การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของครูให้มีประสิทธิภาพนั้น จึงควรศึกษาข้อมูลจากประชากรที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีผลต่อระดับพฤติกรรมของครู เพศ วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน ส่งผลต่อรูปแบบการบริหารจัดการ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ภาระความรับผิดชอบ สภาพแวดล้อมในการทำงาน (อนุกุล, 2550) ดังนั้น เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ที่ต่างกัน พฤติกรรม

ด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงผู้วิจัยซึ่งเป็นข้าราชการครูมีความสนใจ และต้องการที่จะให้การปฏิบัติหน้าที่ของครูเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสามารถสนองตอบต่อนโยบายของหน่วยงานบังคับบัญชาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงได้ทำการศึกษาค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครู 4 ประเด็น คือ พฤติกรรมคุณธรรมต่อศิษย์ พฤติกรรมคุณธรรมต่อตนเอง พฤติกรรมคุณธรรมต่อวิชาชีพ และพฤติกรรมคุณธรรมต่อสังคม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำจรรยาวิชาชีพบรรณครูของคุรุสภา ปีพุทธศักราช 2550 แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พุทธศักราช 2550 และข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พุทธศักราช 2548 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยใช้เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นตัวแปรในการศึกษา ผลจากการศึกษาจะได้เสนอผู้บริหารใช้เป็นข้อมูล ในการวางแผนพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 151 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป Krejcie and Mogan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ของจำนวนประชากร 151 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 108 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมที่มีต่อตนเอง พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมที่มีต่อวิชาชีพ และ

พฤติกรรมด้านคุณธรรม และจริยธรรมที่มีต่อสังคม โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ของครูผู้สอน ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่ออาชีพ และด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อสังคม อยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอน ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่ออาชีพ และด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอน ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่ออาชีพ และด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอน ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่ออาชีพ และด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ดังนี้

4.1 ครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี กับ

10-20 ปี และ 1-10 ปี กับ 21 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อศิษย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี กับ 10-20 ปี และ 1-10 ปี กับ 21 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 ครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี กับ 10-20 ปี และ 1-10 ปี กับ 21 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่ออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 ครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี กับ 10-20 ปี และ 1-10 ปี กับ 21 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่ออาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.5 ครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีประสบการณ์ทำงาน 1-10 ปี กับ 10-20 ปี และ 1-10 ปี กับ 21 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและวิจารณ์ผล

1. พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอน ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่ออาชีพ และด้านจริยธรรมที่มีต่อสังคม

อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนุกุล (2550) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคิด (2551) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติการด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า การปฏิบัติการด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติตนของครูนั้นได้รับการยกย่อง และคาดหวังสูงในด้านคุณธรรมจริยธรรม มีการฝึกในการกล่อมเกล่า ปลูกฝังความรู้ ความคิด ทักษะ และปัญหา อีกทั้งต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ เมื่อศิษย์จบการศึกษาไปแล้วก็เข้าไปอยู่ในสังคม ก็จะได้เป็นคนดีในสังคม ครูจึงมีพันธกิจที่จะต้องกระทำตัวเองให้ดีให้มีความเป็นมนุษย์ ให้คนยกย่องนับถือ (สมคิด, 2551) ประกอบกับโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ดำเนินนโยบาย โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ของบุคลากรในโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่คุณธรรมจริยธรรมความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน อีกทั้งครูสภาจัดให้มีการอบรมหลักสูตรการพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ได้มีโอกาสเข้าวัดปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนา และเป็นแบบอย่างที่ดี (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556) จากเหตุผลดังกล่าวทำให้พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอน ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยภาพรวม และรายด้าน ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเอง ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่ออาชีพ และด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อสังคมอยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอน ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มี

เพศต่างกัน มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิระศักดิ์ (2543) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติการด้านคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า ครูเพศชายมีระดับการปฏิบัติการด้านคุณธรรมและจริยธรรมมากกว่าครูเพศหญิง และสอดคล้องกับ สมคิด (2551) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติการด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า การปฏิบัติการด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีเพศต่างกัน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไทย ให้ความสำคัญใส่เพศหญิงค่อนข้างมากกว่าเพศชาย แม้สังคมไทยปัจจุบันจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ลักษณะแบบเดิม ๆ ก็ยัง คงเหลืออยู่ ประกอบกับคนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และศาสนาพุทธเป็นสถาบันสำคัญ เป็นจุดรวมจิตใจของ คนไทยอย่างแน่นแฟ้น เป็นเหมือนพลังผูกพันคนในชาติเข้าด้วยกัน ให้ดำรงชีวิตร่วมกันโดยมีความขัดแย้งกันน้อยที่สุดสำหรับผู้หญิงไทยนั้นแม้จะได้รับการยกย่องให้มีความเท่าเทียมกันกับผู้ชาย แต่ผู้หญิงไทยส่วนใหญ่ยังประพฤติดูอยู่ในกรอบศีลธรรม เห็นกับส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ทำงานนอกบ้านเหมือนผู้ชาย แต่ยังต้องรับภาระรับผิดชอบภายในบ้านด้วย (ประภาศรี, 2540) จากเหตุผลดังกล่าวทำให้พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอน ในโรงเรียนสาธิตมหา วิทยาลัยรามคำแหง ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกัน

3. พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหา วิทยาลัยรามคำแหงที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหา วิทยาลัยรามคำแหงที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีเป็นจำนวนมากกว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี สอดคล้อง กับสมคิด (2551) ที่กล่าวว่าการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ใน

สังคมอย่างมีความสุข เป็นกระบวนการรักษาและถ่ายทอดทางวัฒนธรรม สถาบันการศึกษาจึงมีความสำคัญ และเป็นความคาดหวังของคนในชาติ กระทรวงศึกษาธิการจึงตระหนักว่าการจัดการศึกษา นอกจากจะต้องพัฒนาองค์ความรู้แล้วจะต้องพัฒนาความเป็นมนุษย์ หรือคุณธรรมจริยธรรมไปด้วย จากเหตุผลดังกล่าวทำให้พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอน ในโรงเรียนสาธิตมหา วิทยาลัยรามคำแหง ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกัน

4. พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอน ในโรงเรียนสาธิตมหา วิทยาลัยรามคำแหง ที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สมคิด (2551) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติการด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า การปฏิบัติการด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีการปฏิบัติการด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากาลเวลาเปลี่ยนไป พฤติกรรมของบุคคล ก็เปลี่ยนไป เนื่องจากประสบการณ์มากขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวทำให้พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอน ในโรงเรียนสาธิตมหา วิทยาลัยรามคำแหงที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อศิษย์ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความรู้ความสามารถของศิษย์จึงควรใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม หลากหลาย และควรใช้ภาษาพูดที่สุภาพเป็นไปในทางที่ดี แก่ศิษย์ทั้งในและนอกโรงเรียน และมีกิริยามารยาทที่ดี และเหมาะสมกับการเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์

2. ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อตนเองครูผู้สอนควรมีการปฏิบัติต่อศิษย์ และเพื่อนร่วมงานโดยไม่ลำเอียง ให้ความสำคัญเป็นธรรมแก่ทุกคน และครูผู้สอนควรมีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป

3. ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่ออาชีพ ครูผู้สอนควรมีความศรัทธาในวิชาชีพของตน และครูผู้สอนควรทำการรักษาชื่อเสียงเกียรติยศในวิชาชีพ และครูผู้สอนควรมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ การงานของตนเอง

4. ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อสังคม ครูผู้สอนควรปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมอย่างเหมาะสม รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากศิษย์และบุคคลอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาของพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงในด้านอื่น ๆ

2. ควรศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงส่งเสริมพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของอาจารย์ผู้สอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากคณาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ที่ให้คำแนะนำปรึกษาที่ตลอดเวลาในการทำวิจัย ท้ายที่สุดขอขอบคุณ ทุกคนในครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับ อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

เอกสารอ้างอิง

- จิระศักดิ์ สงวนชีพ. 2543. ศึกษาการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม และจริยธรรม สำหรับครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บัญชา ธรรมไชย. 2541. "โรงเรียน ครอบครัว ชุมชน สถาบันหลักในการจัดการศึกษา". วารสารข้าราชการครู. 18(5): 49-51; มิถุนายน-กรกฎาคม. 2541.
- ประภาศรี สหอำไพ. 2540. พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด โคยะทา. 2551. การปฏิบัติการด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมบูรณ์ วรวงษ์. 2540. "จริยธรรมของความเป็นครู". ประชากรศึกษา. 47(6): 3-4 กันยายน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. ครูต้นแบบ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2548. ครูต้นแบบ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2556. หลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: พี เอ ลีฟวิ่ง.
- อนุกุล ฐะวรรณ. 2550. พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Krejcie, R. V., and Morgan, D.W. 1970. "Determining Sample Size for Research Activities". Education and Psychological Measurement. 30: 607-610.

การใช้หลักศาสนธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาตน: กรณีศึกษานักศึกษาที่ เข้าเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเบื้องต้น มหาวิทยาลัยรามคำแหง

The Application of Buddhist Teaching for Self - Development : A Case Study of the Students Attending the “Introduction to Buddhism” Course, Ramkhamhaeng University

ลักษณะวัด ปาละรัตน¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพิจารณาหาหลักศาสนธรรมในพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งพิจารณาหาวิธีการที่จะนำไปใช้เพื่อการพัฒนาตนของนักศึกษาที่เข้าเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเบื้องต้น และศึกษาผลจากการนำหลักศาสนธรรมในพระพุทธศาสนาไปใช้เพื่อการพัฒนาตน ทั้งทางกาย ทางจิต และคุณภาพชีวิต โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ผลจากการวิจัยเอกสาร พบว่า “บุญกิริยาวัตถุ” อันประกอบด้วย ทาน ศีล ภาวนา นั้นเป็นหลักธรรมที่เหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาตน สำหรับวิธีการนำไปใช้ จากการวิจัยพบว่า แนวคิดเรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ ดร.แมกซ์เวลล์ มอลท์ ที่รู้จักกันในชื่อของ “ทฤษฎี 21 วัน” ที่ว่าการกระทำซ้ำที่ต่อเนื่องกันเป็นเวลา 21 วันเป็นอย่างน้อยนั้นจะเริ่มตกผลึกกลายเป็นนิสัยได้นั้น เหมาะสมกับการนำมาใช้กำหนดกรอบระยะเวลาของการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลเป็นการพัฒนาตนอย่างยั่งยืนได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า “บุญกิริยาวัตถุ” เป็นหลักธรรมที่นักศึกษาทุกคนในกลุ่มปฏิบัตินั้นเห็นว่าเป็นสิ่งที่ตนสามารถปฏิบัติได้และเคยชินจนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน และเมื่อปฏิบัติแล้วก็ทำให้มีการพัฒนาตนทั้งทางกาย ทางจิต ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการพัฒนาที่เกิดขึ้นทั้งด้านพฤติกรรม ลักษณะนิสัย ความคิด จิตใจ นั้นเป็นการพัฒนาในระดับมาก ขณะที่รองลงมาเห็นว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับมากที่สุด และมีเพียงส่วนน้อยและส่วนน้อยที่สุดที่เห็นว่าเป็นการพัฒนาในระดับปานกลาง และในระดับน้อย ตามลำดับ และหากจะพิจารณาถึงคุณธรรมพึงประสงค์ 4 ประการ ของ “คนไทย 4.0” ที่ต้องการเสริมสร้างและพัฒนา ก็พบว่าหลัก “บุญกิริยาวัตถุ” สามารถตอบโจทย์นี้ได้ โดย “ศีล” อันเป็นข้อปฏิบัติที่เป็นไปเพื่อการไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่นนั้นช่วยพัฒนาความเป็นผู้มีระเบียบวินัยในการดำรงชีวิตอยู่ในกรอบของกฎหมายและศีลธรรม และพัฒนาความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น ในขณะที่ “ทาน” การให้ เสียสละ แบ่งปัน ก็ช่วยในการพัฒนาคุณธรรม 2 ประการ คือ ความพอประมาณหรือความพอเพียง และการมีจิตสาธารณะ และท้ายสุด “ภาวนา” ก็เป็นการพัฒนาจิตและคุณสมบัติของจิตทั้ง 3 ด้าน คือ คุณภาพจิต สมรรถภาพจิต และสุขภาวะของจิต พร้อมๆ ไปด้วยการพัฒนา “ปัญญา” ให้มีความเข้าใจธรรมชาติที่แท้จริง ของชีวิตและสรรพสิ่ง ซึ่งจะทำให้สามารถปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง และดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ทุกข์

คำสำคัญ : หลักศาสนธรรมในพระพุทธศาสนา การปฏิบัติ การพัฒนาตน

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

The aims of this research were to explore the Buddhist teachings on self - development and to search for the promising method to be used for the application of the Buddhist principle for self – development of 100 student attending the “Introduction to Buddhism” course at Ramkhamhaeng University. It also aimed to study the results of such application for self – development, both in body - development, mind - development, and the quality of life. According to the documentary research, it was found that “Puññakiriyāvathu” consisting of Dānā, Sīla and Bhāvana is the suitable principle to be applied for self - development training of the participants. As for the method, it is found that Dr. Maxwell Maltz’s idea on adjustment period to changes and new behaviors known as “21 - Day Habit Theory”, that any action done repeatedly and continuously for a minimum of about 21 days tend to form “habit”, is promising to be used in setting the timelines for the practice of “Puññakiriyāvathu” to make a sustainable self - development. According to the field research, it was found that “Puññakiriyāvathu” is the principle that everyone in the practice group viewed it as being practicable and habitual in daily life. They also found it effective both in body - development, mind - development, and in improving the quality of life. In regard to the changes or development in behaviour, characters, thought and mind, most of the student viewed it at the high level, while some viewed it at the highest level, and only few and very few viewed it at the moderate and low level respectively. Considering the four desired virtues of “The Thai 4.0”, it can be said that the practice of “Puññakiriyāvathu” can develop such moral characters: the practice of Dānā or giving , sharing, sacrificing, helped to develop the two virtues: living in moderation or sufficiency and public mind. While Sīla, doing no harm to others, helped to develop the other two virtues, i.e. self - discipline in living in conformity to law and morality, and responsibility for oneself and others. Lastly, the practice of Bhāvanā or mental culture developed the mind, and enhanced “Pañña”, the wisdom in understanding the true nature of life and all things which enabling one to act properly and therefore free from sufferings.

Keywords : Buddhist principle, practice, self - development

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 นอกจากจะเป็นโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วแล้ว ก็ยังเป็นโลกที่กระแสแห่งกิเลสรุนแรงมาก ทั้งสังคมโลกและสังคมไทยต่างก็ประสบกับปัญหามากมายหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการเมือง ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสังคม ปัญหาการศึกษา อย่างไรก็ตาม ในท่ามกลางปัญหาและสภาวะการณดังกล่าว ประเทศไทยก็มุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ โดยตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2557 ก็ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการผลักดัน

ในการผลักดัน ขับเคลื่อน ร่วมกันของทุกภาคส่วนเพื่อให้บรรลุผลดังกล่าว

โดยในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในส่วนของความมั่งคั่งได้กล่าวถึงทุนและความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ทั้งทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม ทุนทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งทุนมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การพัฒนาประเทศนั้นเป็นไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ดังนั้น สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีนี้ก็คือ การพัฒนาทุนมนุษย์ ซึ่งก็คือการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนในการเรียนรู้ ปฏิบัติ

ระเบียบวินัย คุณธรรม และสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี มีความอยู่ดีมีสุขโดยเป้าหมายที่วางไว้ก็คือคนไทยในอนาคตจะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ในการขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้แนวคิดและแนวทางดังกล่าวให้เกิดผล คำถามที่สำคัญก็คือ ทำอย่างไรจึงจะพัฒนาทุนมนุษย์ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะค้นหาแนวทางและวิธีการที่จะช่วยทำให้การพัฒนาทุนมนุษย์นี้บรรลุผลในการทำให้คนไทยเป็นคนที่มีปัญญาคิดรู้ ดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง มีจิตสาธารณะ มีวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ ใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมตามที่มุ่งหวัง และเนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมพุทธ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาว่าเราจะให้ศาสนาเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาประเทศได้อย่างไร และเราจะสามารถนำองค์ความรู้ใด ในพระพุทธศาสนาไปใช้เพื่อตอบโจทย์ในเรื่องการพัฒนาชีวิต และคุณธรรมของคนไทยให้เป็น “คนไทย 4.0” (ดนัย, 2560) ตามที่ต้องการ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยทั้งในเชิงคุณภาพและในเชิงปริมาณ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนและเข้าเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเบื้องต้น (PHI 2103) ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงทั้งหมด จำนวนประชากรทั้งหมด 100 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยสอบถามเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งทางกายและจิต คือ การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม อารมณ์ ลักษณะนิสัย ความคิด และผลโดยรวมที่ได้รับ จากการนำหลักศาสนธรรมของพระพุทธศาสนาไปใช้ในการพัฒนาตนเองเป็นเวลา 70 วัน ว่ามีผลต่อตนเองอย่างไร ในระดับใด โดยแบบสอบถามประกอบด้วยส่วนของข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลหลังจากได้นำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาตน

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Documentary Research) เป็นการค้นคว้าจากพระไตรปิฎก วรรณคดี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนในพระพุทธศาสนา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัย และประกอบ การพิจารณาหาหลักศาสนธรรมที่เหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อการพัฒนาตน พร้อมทั้งศึกษาหาวิธีการในการนำหลักศาสนธรรมไปใช้เพื่อให้เกิดผลเป็นการพัฒนาในระยะยาว

3.2 การรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Research) เมื่อเริ่มการปฏิบัติตามหลักศาสนธรรม ผู้วิจัยได้แจกแบบบันทึกการปฏิบัติให้นักศึกษาใช้บันทึกช่วยจำเกี่ยวกับการปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นจากการนำหลักศาสนธรรมของพระพุทธศาสนาไปใช้เพื่อการพัฒนาตนเป็นเวลา 70 วันต่อเนื่องกัน เพื่อช่วยให้สามารถวิเคราะห์สรุปผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองทั้งทางกายและทางจิต คือ การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม อารมณ์ ลักษณะนิสัย ความคิด และผลโดยรวมที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน และในวันสุดท้ายที่มีการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาเบื้องต้น ผู้วิจัยได้แจกและเก็บแบบสอบถามที่นักศึกษาได้ประเมินผลจากการนำหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาไปใช้ในการพัฒนาตนว่าได้พัฒนาตนในเรื่องใด และในระดับใด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงานการวิจัย

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าในการเลือกหลักศาสนธรรมในพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมสำหรับนำไป ใช้เพื่อการพัฒนาตนของนักศึกษาวิชาพระพุทธศาสนาเบื้องต้น และวิธีการในการนำไปใช้ให้ได้ผล โดยการใช้การวิเคราะห์

และตีความตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และนำเสนอผลการวิจัยในรูปของกราฟประกอบตาราง

โดยในการเขียนรายงานการวิจัย มีการแปลความหมายและอธิบายข้อมูลที่พบด้วยการเชื่อมโยงกับแนวคิดและทฤษฎีที่ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมไว้

และเขียนรายงานผลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนาเป็น
ความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเอกสาร พบว่า “บุญกิริยาวัตถุ”
หรือทางที่มาแห่งบุญ ที่หากกล่าวโดยย่อเรียกว่า “บุญ
กิริยาวัตถุ 3” (อง. อนุฎก. 37/126/184) อันประกอบด้วย
ทานมัย คือ บุญที่สำเร็จจากการให้ สีสัมม คือ บุญที่
สำเร็จจากการรักษาศีล และภาวนามัย คือ บุญที่สำเร็จ
จากการฝึกอบรมจิตทั้ง 2 แบบ คือ สมถภาวนาซึ่งเป็น
การทำสมาธิ ทำจิตให้สงบ และวิปัสสนาภาวนาซึ่งเป็น
การเจริญสติเพื่อให้เกิดปัญญารู้ตามความเป็นจริง นี่
เป็นหลักธรรมที่เหมาะสมกับการนำไปให้นักศึกษาที่เข้า
เรียนวิชาพระพุทธศาสนาเบื้องต้นปฏิบัติเพื่อการพัฒนา
ตน โดยหลัก “บุญกิริยาวัตถุ” หรือทางที่มาแห่งบุญนี้
หากกล่าวโดยละเอียดหรือโดยพิสดารก็อาจจะขยาย
ออกไปเป็น 10 ทาง เรียกว่า “บุญกิริยาวัตถุ 10” โดย
เพิ่มและ ขยายให้ละเอียดออกไปอีก 7 ทาง คือ

1. อปายตนมัย บุญที่สำเร็จจากการอ่อน
น้อมถ่อมตน
2. เวยยาวัจจมัย บุญที่สำเร็จจากการเสียสละ
ช่วยเหลือผู้อื่น
3. ปัตติทานมัย บุญที่สำเร็จจากการแบ่ง
เจตน์บุญหรือความดีให้ผู้อื่น
4. ปัตตานุโมทนาบุญ บุญสำเร็จจากการ
อนุโมทนาบุญหรือความดีของผู้อื่น
5. รัชมสวนมัย บุญที่สำเร็จจากการพึงธรรม
6. รัชมเทสนามัย บุญที่สำเร็จจากการแสดง
ธรรม บอกระรม ให้ธรรมเป็นทาน (ธรรมทาน) ให้
ความรู้เป็นทาน (วิทยาทาน)
7. ทิฏฐุชุกัมม์ บุญที่สำเร็จด้วยการทำ
ความเห็นให้ตรง ให้ถูกต้อง
โดย ปัตติทานมัย ปัตตานุโมทนาบุญ ขยายมาจาก ทาน
มัย และอปายตนมัย กับเวยยาวัจจมัย ขยายมาจาก
สีลัมม และรัชมเทสนามัย ทิฏฐุชุกัมม์ ขยายมาจาก
ภาวนามัย

สำหรับวิธีการในการนำไปใช้นั้น พบว่า
แนวคิดเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการปรับเปลี่ยนหรือ
สร้างพฤติกรรมใหม่ของ ดร.แมกซเวลล์ มอลท์ ที่

รู้จักกันในชื่อของ “ทฤษฎี 21 วัน” ที่ว่าพฤติกรรม
มนุษย์เป็นสิ่งที่เปลี่ยนได้ และเราสามารถสร้าง
พฤติกรรมใหม่หรือเปลี่ยนแปลงตนเองได้ โดยการ
กระทำซ้ำที่ต่อเนื่องกันเป็นเวลาอย่างต่ำ 21 วัน จะเริ่ม
ตกผลึกกลายเป็นนิสัยได้นั้น มาใช้เป็นแนวทางในการ
กำหนดระยะเวลาของการนำหลักธรรมไปปฏิบัติเพื่อให้
เกิดผล เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า นักศึกษา
ทั้งหมดที่ใช้หลัก “บุญกิริยาวัตถุ” เพื่อการพัฒนาตน มี
การพัฒนาทั้งทางด้านกายและจิต โดยนักศึกษาล้วน
ใหญ่ (ร้อยละ 32 - ร้อยละ 69) เห็นว่า**มีการพัฒนา**
ทางด้านพฤติกรรมและลักษณะนิสัยในระดับมาก
(ข้อ 1 - 2, 5 - 22 และ 24 - 27 ในตารางที่ 1) และ
รองลงมา (ร้อยละ 23 - ร้อยละ 66) เห็นว่า**มีการพัฒนา**
ทางด้านพฤติกรรมและลักษณะนิสัยในระดับมากที่สุด
(ข้อ 3 - 4, 23 และ 27 ในตารางที่ 1) ในขณะที่นักศึกษา
ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 24 - ร้อยละ 70) เห็นว่า**มีการพัฒนา**
ทางด้านความคิดในระดับมากที่สุด (ข้อ 2 - 7, 11 และ
16 - 20 ในตาราง 2) และรองลงมา (ร้อยละ 30 - ร้อยละ
63) เห็นว่าเป็นการพัฒนาความคิดในระดับมาก (ข้อ 1,
8 - 10 และ 12 - 15 ในตารางที่ 2) สำหรับในส่วนของ**ผล**
โดยรวมที่ได้จากการปฏิบัติตนตามหลัก “บุญกิริยาวัตถุ”
ทั้งในส่วน ของความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอน
ของพระพุทธศาสนา การได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง
และเห็นผลจากการปฏิบัติด้วยตนเอง การมีสติ มีสมาธิ
การสำรวมกาย วาจา ใจ การมีสำนึกทางด้านคุณธรรม
และสำนึกเพื่อส่วนรวม การมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี
ขึ้น การมีประสิทธิภาพในการศึกษา/การทำงานที่ดีขึ้น การ
รู้สึกดีและเห็นคุณค่าของตนเอง การคลายความยึดมั่น
และปล่อยวาง การมีแนวทางในการดำรงชีวิตและ
สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นั้น นักศึกษา
ทั้งหมด เห็นว่าตนได้รับผลดังกล่าวจากการปฏิบัติ
โดยนักศึกษาล้วนใหญ่ (ร้อยละ 41 - ร้อยละ 61) เห็นว่า
ได้รับผลในระดับมาก (ข้อ 1 - 3, 5, 8 - 9, 11 - 13, 15
- 17 และ 20 ในตารางที่ 3) และรองลงมา (ร้อยละ 31 -
ร้อยละ 57) เห็นว่าได้ผลได้รับผลในระดับมากที่สุด (ข้อ
4, 6 - 7, 10, 14 และ 18 - 19 ในตารางที่ 3) นอกจากนั้น
ยังพบว่า “บุญกิริยาวัตถุ” เป็นหลักธรรมที่นักศึกษา**ทุก**
คนในกลุ่มประชากรเห็นว่าเป็นสิ่งที่ตนสามารถทำได้

และเคยชินจนเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตประจำวัน (ข้อ 8 - 13 ในตารางที่ 2) โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 42 - ร้อยละ 62) เห็นว่าสามารถ ทำได้ในระดับมาก รองลงมา

(ร้อยละ 24 - ร้อยละ 44) เห็นว่าสามารถทำได้ในระดับมากที่สุด และส่วนน้อย (ร้อยละ 7 - ร้อยละ 20) เห็นว่าสามารถทำได้ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 1 ความถี่และร้อยละของการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมและลักษณะนิสัยของนักศึกษาภายหลังจากการใช้หลักศาสนธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาตน

การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมและลักษณะนิสัย หลังจากได้ฝึกปฏิบัติตนตามหลัก ทาน ศีล ภาวนา และบุญกิริยาวัตถุ 10	ระดับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ภายหลังการฝึกปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม ร้อยละ
1. ท่านเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน ได้ทำอะไรเพื่อผู้อื่นมากขึ้น	28.0	69.0	3.0	-	-	100.0
2. ท่านมีเมตตากรุณา เอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์และสัตว์มากขึ้น	42.0	53.0	5.0	-	-	100.0
3. ท่านมีความซื่อสัตย์มากขึ้น	53.0	43.0	4.0	-	-	100.0
4. ท่านมีความกตัญญูมากขึ้น	66.0	32.0	2.0	-	-	100.0
5. ท่านเป็นคนมีศีล มีธรรมมากขึ้น	28.0	58.0	14.0	-	-	100.0
6. ท่านจิตประณีตขึ้น จิตใจมีความอ่อนโยนมากขึ้น	31.0	62.0	7.0	-	-	100.0
7. ท่านมีสติ มีสมาธิมากขึ้น	37.0	57.0	6.0	-	-	100.0
8. ท่านมีความเพียรมากขึ้น	33.0	57.0	10.0	-	-	100.0
9. ท่านมีความอดทนมากขึ้น	37.0	57.0	6.0	-	-	100.0
10. ท่านมีความเข้มแข็งมากขึ้น	37.0	53.0	10.0	-	-	100.0
11. ท่านมีความรับผิดชอบมากขึ้น	43.0	51.0	6.0	-	-	100.0
12. ท่านมีความสุชุม รอบคอบมากขึ้น	31.0	55.0	13.0	1	-	100.0
13. ท่านรู้จักคิด พิจารณาไตร่ตรองมากขึ้น	38.0	53.0	9.0	-	-	100.0
14. ท่านมีความสามารถในการพิจารณาแก้ปัญหาได้ดีขึ้น	27.0	59.0	14.0	-	-	100.0
15. ท่านใจเย็นมากขึ้น	47.0	50.0	3.0	-	-	100.0
16. ท่านควบคุมอารมณ์ได้มากขึ้น	45.0	51.0	4.0	-	-	100.0
17. ท่านฟังช้าน้อยลง	31.0	54.0	15.0	-	-	100.0
18. ท่านมีความวิตกกังวล และความเครียดน้อยลง	23.0	57.0	20.0	-	-	100.0
19. ท่านจิตใจปลอดโปร่งขึ้น มีความสุขสงบของจิตใจมากขึ้น	34.0	61.0	5.0	-	-	100.0
20. ท่านรู้สึกสดชื่น เบิกบาน	45.0	50.0	5.0	-	-	100.0
21. ท่านมีปิติ ความอิ่มเอมใจ	36.0	57.0	7.0	-	-	100.0
22. ท่านให้ความสนใจกับผู้คนรอบข้าง และผู้อื่นมากขึ้น	41.0	50.0	9.0	-	-	100.0
23. ท่านเป็นมิตร มีไมตรีกับผู้คนรอบข้างมากขึ้น	51.0	46.0	3.0	-	-	100.0
24. ท่านเอาแต่ใจตนเองน้อยลง	39.0	53.0	6.0	2.0	-	100.0

การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมและลักษณะนิสัย หลังจากได้ฝึกปฏิบัติตนตามหลักทาน ศีล ภาวนา และบุญกิริยาวัตถุ 10	ระดับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ภายหลังการฝึกปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวมร้อยละ
25. ท่านเห็นแก่ตนน้อยลง เห็นแก่ผู้อื่นมากขึ้น	35.0	62.0	2.0	1.0	-	100.0
26. ท่านรู้จักให้อภัยมากขึ้น	48.0	49.0	3.0	-	-	100.0
27. ท่านมีความสุข อ่อนน้อมถ่อมตนมากขึ้น	48.0	48.0	4.0	-	-	100.0

ตารางที่ 2 ความถี่และร้อยละของการเปลี่ยนแปลงทางความคิดของนักศึกษาภายหลังจากการใช้หลักศาสนธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาตน

การเปลี่ยนแปลงทางความคิด หลังจากได้ฝึกปฏิบัติตนตามหลัก ทาน ศีล ภาวนา และบุญกิริยาวัตถุ 10	ระดับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ภายหลังการฝึกปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวมร้อยละ
1. ท่านมีความสนใจในพระพุทธศาสนามากขึ้น	32.0	63.0	5.0	-	-	100.0
2. ท่านมีความศรัทธาในพระพุทธศาสนามากขึ้น	57.0	39.0	4.0	-	-	100.0
3. ท่านเชื่อในหลักธรรมคำสอน และผลของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนมากขึ้น	59.0	38.0	3.0	-	-	100.0
4. ท่านเห็นว่าการรักษาศีล 5 ทำให้ตัวท่านและสังคมสงบสุข	57.0	40.0	3.0	-	-	100.0
5. ท่านรู้สึกจะอายุต่อการทำผิด/บาป	58.0	39.0	3.0	-	-	100.0
6. ท่านรู้สึกเกรงกลัวต่อผลของการทำผิด/บาป	61.0	38.0	1.0	-	-	100.0
7. ท่านมีความเชื่อมั่นในการทำความดี	70.0	30.0	-	-	-	100.0
8. ท่านเห็นว่าทานหรือการให้ เป็นสิ่งที่ท่านทำได้ และเคยชินจนเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตประจำวัน	41.0	52.0	7.0	-	-	100.0
9. ท่านเห็นว่าการรักษาศีล เป็นสิ่งที่ท่านทำได้ และเคยชินจนเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตประจำวัน	38.0	53.0	9.0	-	-	100.0
10. ท่านเห็นว่าการฝึกอบรมจิตในส่วนของ <u>การเจริญสมาธิ ด้วยการกำหนดลมหายใจ</u> เป็นสิ่งที่ท่านทำได้ และเคยชินจนเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต	32.0	52.0	16.0	-	-	100.0
11. ท่านเห็นว่าการฝึกอบรมจิตในส่วนของ <u>การสวดมนต์</u> เป็นสิ่งที่ท่านทำได้ และได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของความเคยชินในการดำรงชีวิตประจำวัน	44.0	42.0	14.0	-	-	100.0

การเปลี่ยนแปลงทางความคิด หลังจากได้ฝึก ปฏิบัติตนตามหลัก ทาน ศีล ภาวนา และ บุญกิริยาวัตถุ 10	ระดับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ภายหลังการฝึกปฏิบัติ					รวม ร้อยละ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
12. ท่านเห็นว่าการฝึกอบรมจิตในส่วนของการ เจริญสติ ด้วยการเดินจงกรม และให้มีความ รู้สึกตัวอยู่กับสิ่งที่ตนทำนั้นเป็นสิ่งที่ท่านได้ พัฒนาจนท่านสามารถทำได้ และทำได้บ่อยมาก ขึ้นในการดำรง ชีวิตประจำวัน	25.0	54.0	20.0	1	-	100.0
13. ท่านเห็นว่า บุญกิริยาวัตถุ 10 เป็นสิ่งที่ท่าน ทำได้ และเคยชินจนเป็นส่วนหนึ่งของการ ดำรงชีวิตประจำวัน	24.0	62.0	14.0	-	-	100.0
14. ท่านเห็นว่าการทำสมาธิ (สมถภาวนา) และ การเจริญสติ (วิปัสสนาภาวนา) สามารถทำให้จิต สงบ เกิดปัญญา และมีความสุขอย่างแท้จริง	42.0	47.0	11.0	-	-	100.0
15. ท่านเห็นว่าการศึกษาศาสนาและปฏิบัติธรรม เป็นสิ่งที่ให้ประโยชน์ และก่อให้เกิดผลดีในคน ทุกวัย	46.0	50.0	4.0	-	-	100.0
16. ท่านเห็นว่าหลักธรรมคำสอนในพระพุทธ ศาสนา สามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน	65.0	35.0	-	-	-	100.0
17. ท่านเห็นว่าสามารถนำหลักธรรมคำสอนใน พระพุทธศาสนาไปใช้เป็นหลักในการดำรงชีวิต	59.0	41.0	-	-	-	100.0
18. ท่านเห็นว่าหลักธรรมคำสอนในพระพุทธ ศาสนาสามารถช่วยพัฒนาชีวิต ทั้งทางกายและ จิตได้อย่างมีคุณภาพ	50.0	50.0	-	-	-	100.0
19. ท่านเห็นว่าหลักธรรมคำสอนในพระพุทธ ศาสนานั้น เป็นไปเพื่อการฝึกอบรมตน และพัฒนาตน	58.0	42.0	-	-	-	100.0
20. ท่านเห็นว่าการปฏิบัติตนตามหลักธรรมใน พระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่ให้ผลในเชิงประจักษ์จริง	52.0	45.0	3.0	-	-	100.0

ตารางที่ 3 ความถี่และร้อยละของผลที่ได้รับภายหลังจากการใช้หลักศาสนธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาตน

ผลที่ได้รับหลังจากได้ฝึกปฏิบัติตนตามหลัก ทาน ศีล ภาวนา และ บุญกิริยาวัตถุ 10	ระดับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ภายหลังการฝึกปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวมร้อยละ
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักธรรมคำสอน และมีเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา	33.0	61.0	6.0	-	-	100.0
2. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาไปใช้เพื่อการพัฒนาตนพัฒนาชีวิต	40.0	53.0	7.0	-	-	100.0
3. ท่านได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเป็นประสบการณ์ตรง และเห็นผลจากการปฏิบัติด้วยตนเอง	43.0	53.0	4.0	-	-	100.0
4. ท่านเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา	57.0	41.0	2.0	-	-	100.0
5. ท่านสามารถเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และปฏิบัติหน้าที่ของชาวพุทธได้อย่างถูกต้อง	37.0	59.0	4.0	-	-	100.0
6. ท่านมีสติในการดำรงชีวิตประจำวันมากขึ้น	50.0	48.0	2.0	-	-	100.0
7. ท่านมีสมาธิ และความสงบของจิตใจเพิ่มขึ้น	49.0	46.0	5.0	-	-	100.0
8. ท่านยึดมั่นถือมั่นน้อยลง ปล่อยวางได้มากขึ้น	36.0	57.0	7.0	-	-	100.0
9. ท่านสละรวมกาย วาจา ใจได้มากขึ้น	37.0	50.0	13.0	-	-	100.0
10. ท่านตระหนักถึงบาปบุญคุณโทษ และการไม่เบียดเบียนกันมากขึ้น	50.0	48.0	2.0	-	-	100.0
11. ท่านมีความวิตกกังวล ความเครียดน้อยลง	31.0	53.0	16.0	-	-	100.0
12. ท่านมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตดีขึ้น	46.0	51.0	3.0	-	-	100.0
13. ท่านมีประสิทธิภาพในการศึกษา/การงานเพิ่มขึ้น	42.0	52.0	6.0	-	-	100.0
14. ท่านมีความรับผิดชอบต่องานของตนเองมากขึ้น	49.0	48.0	3.0	-	-	100.0
15. ท่านมีความสำนึกในด้านการมีคุณธรรมเพิ่มขึ้น	38.0	58.0	4.0	-	-	100.0
16. ท่านมีสำนึกเพื่อส่วนรวม (จิตสาธารณะ) มากขึ้น	42.0	55.0	3.0	-	-	100.0
17. ท่านรู้สึกดีกับตนเอง และเห็นคุณค่าของตนเองมากขึ้น	47.0	50.0	3.0	-	-	100.0
18. ท่านอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	52.0	45.0	3.0	-	-	100.0
19. การได้ฝึกปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน มีผลดีต่อความคิด พฤติกรรม นิสัย และบุคลิกภาพของท่าน	53.0	44.0	3.0	-	-	100.0

ผลที่ได้รับหลังจากได้ฝึกปฏิบัติตนตามหลัก ทาน ศีล ภาวนา และ บุญกิริยาวัตถุ 10	ระดับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ภายหลังการฝึกปฏิบัติ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวมร้อยละ
20. การได้ฝึกปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน ทำให้ท่านมีแนวทางในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข	48.0	49.0	3.0	-	-	100.0

สรุปและวิจารณ์ผล

จากผลการวิจัยทั้งภาคเอกสารและภาคสนาม ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. “บุญกิริยาวัตถุ” เป็นหลักธรรมที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เพื่อการพัฒนาตน ประการแรกเนื่องจากเป็นหลัก ธรรมที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติขึ้นโดยมุ่งให้เป็นหลักปฏิบัติของฆราวาสที่ยังมีการประกอบกิจการงานและหน้าที่รับผิดชอบในทางโลก ประการต่อไป ก็เนื่องจาก “บุญ” และ “การทำบุญ” เป็นสิ่งที่ชาวพุทธทั้งหลายเชื่อและศรัทธากันอยู่แล้วว่าบุญเป็นสิ่งสำคัญ เพราะบุญคือตัวกำหนดคุณภาพชีวิต (พระสมภพ, 2559) และเป็นสิ่งที่มีอุปการะอย่างยิ่งต่อชีวิต นอกจากนี้ “บุญกิริยาวัตถุ” อันประกอบด้วย ทาน ศีล ภาวนา ยังเป็นหลักปฏิบัติที่เป็นไปโดยลำดับ คือเริ่มต้น จาก “ทาน” ซึ่งเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ง่าย อีกทั้งยังเป็นการนำเข้าสู่การปฏิบัติในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ และสอดคล้องกับพฤติกรรมเดิม แล้วจึงนำเข้าสู่ “ศีล” ซึ่งจะยากกว่าการให้ทาน ด้วยเหตุที่ต้องอาศัยความตั้งใจ มีสติในการควบคุมการกระทำทั้งทางกายและวาจาให้อยู่ในกรอบที่จะไม่เบียดเบียนทั้งผู้อื่นและตนเอง และท้ายสุดก็นำเข้าสู่ “ภาวนา” ทั้งใน ส่วนของ สมถภาวนาและวิปัสสนาภาวนา ซึ่งจำเป็นต้องมีการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ทำได้ถูกต้อง โดยภาวนานี้เมื่อปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องก็จะให้ผลเป็นการพัฒนาทางจิตใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะทุกอย่างนั้นตั้งต้นที่ใจ หากได้มีการฝึกอบรมจิตให้ดีแล้ว ทุกอย่างคือ ความคิด คำพูด การกระทำก็จะดีตาม 2. จากการได้ปฏิบัติตามหลัก “บุญกิริยาวัตถุ” เป็นระยะเวลาต่อเนื่องกัน 70 วัน นักศึกษาทั้งหมดเห็นว่า การปฏิบัติทั้งในส่วนของการให้ทาน การรักษาศีล การเจริญสมาธิด้วยการกำหนด

ลมหายใจ การสวดมนต์ กับการเจริญสติด้วยการเดินจงกรม และการแผ่เมตตา นั้นเป็นสิ่งที่ตนทำได้และเคยชินจนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน (ข้อ 8 - ข้อ 13 ในตารางที่ 2) ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าแนวคิดของ ดร. แมกซ์เวลล์ มอลท์ ที่รู้จักกันในชื่อของ “ทฤษฎี 21 วัน” ที่ว่า ช่วงระยะเวลา (Timelines) ของการปรับตัวของคน เข้ากับการเปลี่ยนแปลงหรือพฤติกรรมใหม่ๆ นั้นต้องใช้เวลามากกว่า 21 วัน และการกระทำซ้ำๆ ที่ต่อเนื่องกันอย่างน้อยเป็นเวลา 21 วัน จะเริ่มตกผลึกกลายเป็นนิสัยได้ (Maltz, 1960) นั้น สามารถนำมาใช้กำหนดกรอบเวลาของการนำหลัก “บุญกิริยาวัตถุ” ไปใช้เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือสร้างนิสัยใหม่เพื่อการพัฒนาตนให้ได้ผลอย่างยั่งยืนได้ดี โดยแนวคิดของมอลท์นี้ ก็สอดคล้องกับงานวิจัยของฟิลิปา ลัลลี (อ้างถึงใน Clear, 1980) ที่พบว่าระยะเวลาของการทำให้พฤติกรรมใหม่กลายเป็นสิ่งที่ทำไปโดยอัตโนมัติได้นั้น อาจจะใช้เวลาที่แตกต่างกัน คือ อาจจะเป็นได้ตั้งแต่ระยะเวลา 18 วัน จนถึง 254 วัน แม้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วจะใช้เวลาราว 66 วัน โดยความแตกต่างของระยะเวลาที่ใช้ขึ้นขึ้นอยู่กับพฤติกรรมใหม่ที่ต้องการสร้างเอง หรือขึ้นอยู่กับตัวบุคคล และกรณีแวดล้อมก็ได้ โดยการเปลี่ยนพฤติกรรม (transforming) หรือการสร้าง (forming) นิสัย นั้นเป็นเรื่องของกระบวนการ (process) ในการทำให้เกิดขึ้น ไม่ได้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในทันใด (event) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้ก็สอดคล้องกับที่สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (2527) ได้กล่าวไว้ว่า นิสัยคือความเคยชินที่เกิดจากการกระทำบ่อยๆ ซ้ำๆ หรือความเคยชินที่เกิดจากการกระทำบ่อยๆ กระทำซ้ำๆ นั้นเอง ที่ก่อให้เกิดเป็นนิสัย นิสัยจึงเป็นเรื่องของกระบวนการ (process) ของการเกิดขึ้น และเป็นสิ่งที่อบรมให้เกิดได้ เป็นสิ่งที่สร้างได้ พัฒนาได้

3. “บุญกิริยาวัตถุ” เป็นหลักธรรมที่นักศึกษาทุกคนเห็นว่าตนสามารถปฏิบัติตามได้ และเมื่อลงมือปฏิบัติแล้วก็เป็นสิ่งที่ให้ผลในเชิงประจักษ์ (ข้อ 20 ในตารางที่ 2) โดยทำให้เกิดการพัฒนาทั้งทางกายและใจ โดย “ศีล” ได้พัฒนากาย ทำให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่งามในแง่ของการเป็นผู้ไม่เบียดเบียน พร้อมไปกับการทำให้เกิด “ธรรม” หรือคุณธรรมหลายประการขึ้นในตน เช่น ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความสำรวม สัจจะ สติสัมปชัญญะ กับทั้งยังทำให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยในการดำเนินชีวิตให้อยู่ในกรอบของกฎหมายและศีลธรรม มีความรับ ผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และยังช่วยให้มีความสำนึกในเรื่องของศีลธรรม บาปบุญ คุณโทษ มากขึ้น (ข้อ 2, 3, 4, 5 ใน ตารางที่ 1 และข้อ 9, 10, 14, 18 ใน ตารางที่ 3)

ในขณะที่การให้ “ทาน” ทั้ง อามิสทาน ธรรมทาน และอภัยทาน ก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและลักษณะนิสัยที่ชัดเจน โดย “ทาน” ช่วยทำให้เห็นแก่ตนน้อยลง เห็นแก่ผู้อื่นมากขึ้น ทำให้เป็นคนที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีสำนึกเพื่อส่วนรวม (จิตสาธารณะ) และในขณะเดียวกันก็ให้ความสนใจผู้อื่นมากขึ้น มีความเป็นมิตรมีไมตรีกับผู้คนรอบข้างมากขึ้น รู้จักให้อภัยมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้รู้สึกดีกับตนเอง และเห็นคุณค่าของตนเองมากขึ้น (ข้อ 1, 22, 23, 25, 26 ใน ตารางที่ 1 และข้อ 16, 17 ใน ตารางที่ 3)

ท้ายสุด “ภาวนา” ทั้งในส่วนของสมถภาวนาซึ่งเป็นการเจริญสมาธิ และวิปัสสนาภาวนาซึ่งเป็นการเจริญสติเพื่อให้เกิดปัญญานั้นให้ผลเป็นการพัฒนาจิตและคุณสมบัติของจิตครบทั้ง 3 ด้าน คือ

ทางด้านคุณภาพจิต (Quality of Mind) นักศึกษาทั้งหมดเห็นว่าการภาวนาทำให้ตนมีคุณธรรม คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปัน การได้เสียสละทำอะไรเพื่อผู้อื่น ความเมตตา กรุณาและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญู ความเป็นผู้มีศีลมีธรรม มีจิตประณีต มีความอ่อนน้อมอ่อนโยนเพิ่มมากขึ้น (ข้อ 1 - ข้อ 6 ใน ตารางที่ 1)

ทางด้านสมรรถภาพจิต (Power / Efficiency of Mind) นักศึกษาทั้งหมดเห็นว่าการพัฒนาความสามารถของจิต ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ใช้งานได้

ดี คือ มีสติมีสมาธิ มีความเพียร ความอดทน มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความ รับผิดชอบ มีความสุขุมรอบคอบ รู้จักคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล มีความสามารถในการพิจารณาแก้ปัญหา ใจเย็นขึ้น ควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น (ข้อ 7 - ข้อ 16 ในตารางที่ 1)

ทางด้านสุขภาพจิต (Mental Health) นักศึกษาทั้งหมดเห็นว่าการพัฒนาในส่วนของสภาพจิตอย่างชัดเจน คือ มีความพึงช้าน้อยลง ความเครียดน้อยลง จิตใจปลอดโปร่ง มีความสุขสงบของจิตใจมากขึ้น รู้สึกสดชื่นเบิกบาน มีความอึดเอนใจ (ข้อ 17 - ข้อ 21 ในตารางที่ 1)

นอกจากนั้นยังพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของบุคลิกภาพ/ลักษณะนิสัยที่ช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์ในการเข้ากับผู้อื่นได้ดี และอยู่ในสังคมได้ดีมีความสุขมากขึ้น คือ มีการให้ความสนใจกับผู้อื่นมากขึ้น มีความเป็นมิตร มีมิตรกับผู้คนรอบข้างมากขึ้น มีความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตนมากขึ้น เอาแต่ใจตนเองน้อยลง เห็นแก่ตนน้อยลง เห็นแก่ผู้อื่นมากขึ้น รู้จักให้อภัยมากขึ้น (ข้อ 22 - ข้อ 27 ในตารางที่ 1)

หากพิจารณาโดยรวมแล้ว การพัฒนาทางจิตอันเป็นผลจากการภาวนาตามที่กล่าวสรุปมานี้ก็คือการพัฒนาคุณภาพทางอารมณ์ (Emotional Quotient หรือ EQ) ที่เทอดศักดิ์ (2545) อธิบายว่า คือ ความสามารถทางอารมณ์ในการรู้เข้าใจตนเอง และเข้าใจเห็นใจผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับที่ ปณิธิ พุทธภรณ์ (ม.ป.ป.) กล่าวไว้ว่าเป็นความสามารถในการ ควบคุมอารมณ์ รวมไปถึงทักษะด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์กับบุคคลอื่น ที่แดเนียล โกลแมน (อ้างถึงใน ศันสนีย์, 2544) ได้ชี้ไว้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้บุคคลดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ทั้งในชีวิตการทำงานและในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

หากวิเคราะห์ “บุญกิริยาวัตถุ” ซึ่งเป็นหลักการสร้างบุญหรือความดีที่ประกอบด้วย ทาน ศีล ภาวนา โดยรวมแล้วก็จะเห็นว่าให้ผลเป็นการพัฒนาด้าน พัฒนาคน อย่างรอบด้าน โดย ทาน การให้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของ ธรรมะ การให้อภัย นั้นเป็นการเสริมสร้างในเรื่องความฉลาดในทางศีลธรรมและในการทำความดี (Moral Quotient หรือ MQ) ในขณะที่ ศีล การสำรวมพฤติกรรมทางกายและวาจาให้อยู่ในกรอบของความ

ถูกต้องดีงาม และไม่ไปเบียดเบียนทั้งผู้อื่นและตนเอง นั้นเป็นการฝึกอบรมทั้งในเรื่องความรับผิดชอบ การมีวินัยในตนเอง รวมไปถึงการทำให้เป็นผู้มีคุณธรรม จึงเป็น การพัฒนาทั้งความฉลาดทางศีลธรรม (MQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ส่วน ภาวนา ในส่วนของการเจริญสมาธิ นั้น นอกจากจะพัฒนาประสิทธิภาพของสมองและความคิดได้แล้ว ก็ยังให้ผลเป็นความผ่อนคลาย ความสุขสงบของจิตใจ ซึ่งเป็นการพัฒนาทางด้านจิตใจและอารมณ์ (EQ) อันจะช่วยทำให้เกิดคุณลักษณะทางอารมณ์และบุคลิกภาพที่ดี สามารถ ปฏิบัติตนเหมาะสมกับสถานการณ์และบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย สำหรับในส่วนของ การเจริญสติ การรู้เท่าทันในอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด นั้นก็สอดคล้องกับที่ ศันสนีย์ (2544) ได้กล่าวอธิบายไว้ว่า การรู้จักตนเอง (self awareness) สามารถ ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ (self regulation) รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (empathy) รู้จักใช้เหตุผล (logical) มีความมั่นใจในตนเอง (self confidence) รัก และเห็นคุณค่าของชีวิต (life appreciation) และมีทักษะทางสังคม (social skill) นั้นเป็นการมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (EQ) ยิ่งกว่านั้น การภาวนานี้เมื่อได้ปฏิบัติ และพัฒนาไปจนถึงระดับหนึ่งก็จะช่วยพัฒนาความฉลาดทางปัญญา (Intelligence Quotient หรือ IQ) ให้รู้ที่จะหยุดยั้งตนเองไม่ให้ไหลไปสู่ความเสื่อม และมีสติปัญญา ในการมองโลกตามความเป็นจริงว่าโลกและชีวิตนี้ไม่เที่ยง (อนิจจัง) มีการแปรสภาพอยู่ตลอดเวลา (ทุกขัง) ไม่มีตัวตนที่แท้จริง แต่เป็นไปตามเหตุปัจจัยที่สัมพันธ์ประกอบกัน โดยไม่อยู่ในการควบคุมของเรา (อนัตตา) เป็นสิ่งที่ไม่ควรหลงไปยึดมั่นถือมั่น ซึ่งการมีปัญญารู้เท่าทันความจริงในลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้บุคคลสามารถยอมรับความจริงของชีวิต สามารถปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง และสามารถดำรงชีวิตได้สอดคล้องตามความเป็นจริงของโลก อันจะช่วยให้ไม่ทุกข์ หรือหากยังทุกข์ ก็ทุกข์น้อยลง

หากเราจะไปพิจารณาดูในส่วนของการพัฒนาทุนมนุษย์ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มุ่งหวังให้คนไทยเป็นคนที่มีความรู้ มีจิตสาธารณะ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรม หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการพัฒนา คนไทยให้มีคุณธรรมของ “คนไทย 4.0” คือ มีความพอเพียง มีวินัย

มีความสุจริต และมีจิตอาสา (ดนัย, 2560) นั้น เราก็จะเห็นว่าการปฏิบัติตามหลัก “บุญกิริยาวัตถุ” ในส่วนของ “ทาน” ซึ่งเป็นการให้ การแบ่งปัน การเสียสละนั้น เป็น การฝึกอบรมในการลดความตระหนี่ ความโลภ ทำให้ได้ฝึกการเป็นผู้ที่ช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นนั้น ก็คือ การพัฒนาให้เกิดคุณธรรมในเรื่องของความพอเพียง และจิตสาธารณะ/จิตอาสา ในขณะที่ “ศีล” ซึ่งเป็นการพัฒนากาย เป็นการสำรวมระวังพฤติกรรมให้อยู่ในกรอบของความเป็นผู้ไม่เบียดเบียน ไม่ก่อให้เกิดปัญหาทั้งกับตนเองและสังคม สามารถใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรม อยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุขนั้น ก็คือการพัฒนาในเรื่องของการมีความรับผิดชอบ และการมีวินัย อีกทั้งการปฏิบัติตามหลัก “ศีล” ยังทำให้เกิด “ธรรม” และคุณธรรมต่างๆ เช่น ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความสำรวมและเคารพในผู้อื่น ซึ่งจะขึ้นในตัวบุคคลไปในขณะเดียวกันด้วย และท้ายสุด “ภาวนา” ซึ่งเป็น การพัฒนาจิต พัฒนาปัญญา นั้นก็ทำให้มีการพัฒนาคุณสมบัติของจิต ทั้งในส่วนของคุณภาพจิต สมรรถภาพจิต สุขภาพจิต กับทั้งพัฒนาปัญญาในการรู้เข้าใจความเป็นจริงของสรรพสิ่งที่จะช่วยให้อารมณ์ชีวิตได้อย่างสอดคล้องกับธรรมชาติได้อย่าง มีความสุข

อาจกล่าวได้ว่า “บุญกิริยาวัตถุ” เป็นหลักธรรมที่เมื่อปฏิบัติแล้วทำให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างสมดุล ทั้งทางกายและทางจิต ทำให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และหากมองจากมุมของการพัฒนาทุนมนุษย์ทางด้านคุณธรรมและคุณภาพชีวิตตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่ต้องการให้คนไทยเป็นคนที่มีความรู้ มีคุณธรรมของ “คนไทย 4.0” ผลจากการวิจัยก็แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า “บุญกิริยาวัตถุ” ในพระพุทธรศาสนานั้นเป็นหลักศาสนธรรม ที่หากได้นำไปปฏิบัติแล้วก็สามารถที่จะตอบโจทย์ คือ การเสริมสร้างคุณธรรมและคุณภาพชีวิตตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีที่มุ่งหวังได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการนำหลักศาสนธรรมในพระพุทธรศาสนาไปใช้เพื่อประโยชน์ในด้านอื่นๆ ด้วย เช่น ด้านการศึกษา ด้านการแพทย์ (สุขภาพจิต)

2. ควรมีการศึกษาวิจัยการนำหลักศาสนาธรรมในพระพุทธศาสนาไปใช้เพื่อการพัฒนางาน พัฒนาชีวิตของคนในองค์กร หน่วยงาน หรือชุมชนอื่นๆ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้เกิดขึ้นได้จากการที่สถาบันวิจัยและพัฒนา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงเห็นความสำคัญและประโยชน์จากการวิจัยเรื่องนี้ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุนวิจัย และงานนี้ก็สำเร็จลงได้เพราะผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านให้ความร่วมมือ ทำให้การวิจัยบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ. ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- ดนัย จันทรเจ้าฉาย. 2560. ประเทศไทย 4.0 กับคุณธรรม 4ประการ. แหล่งที่มา <http://www.marketeer.co.th/archives/129863>.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. 2545. ความฉลาดทางอารมณ์. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- ปณิธิ พุทธกรุณา. บรรณาธิการ. ม.ป.ป. พัฒนาอารมณ์ พัฒนาสติปัญญา ศักยภาพของ IQ และ EQ. กรุงเทพมหานคร: ทักษิณการพิมพ์.

- พระไตรปิฎกและอรรถกถาภาษาไทย ฉบับครบรอบสองร้อยปีแห่งราชวงศ์จักรี. 2525. เล่มที่ 37. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วีรวงศ์ (พิมพ์ ธรรมธโร), สมเด็จพระมหา. 2527. บทสร้างนิสัย. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา.
- ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์. 2544. บุคลิกภาพที่ดีกับระดับอีคิวของเด็ก ใน ผานิต บุญมาก (บรรณาธิการ). ไอคิวและอีคิวประจักษ์ความสำเร็จของลูก (หน้า 9 - 15). กรุงเทพมหานคร: แพลนพรินต์.
- สมภพ โชติปัญญา. พระ. 2559. บุญ ทาน นวัตกรรมจริย. กรุงเทพฯ: หจก. แอลซีพี ฐิติพรการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2560. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 - 2564. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Clear, J. 1980. "How long does it actually take to form a new habit?" Retrieved from <http://jamesclear.com/new-habit>.
- Maltz, Maxwell. 1960. **Psycho - Cybernetics**. New York: Essandess Special Edition.

หลักเกณฑ์และรูปแบบการส่งต้นฉบับบทความเพื่อตีพิมพ์ใน

วารสารวิจัยรามคำแหง

(Ramkhamhaeng Research Journal)

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาตีพิมพ์บทความ

1. ผลงานทางวิชาการที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องไม่เคยผ่านการเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
2. ผลงานทางวิชาการที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น
3. ผลงานทางวิชาการที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องเป็นบทความที่มีคุณค่าทางวิชาการ คือ เกิดขึ้นจากผู้เขียนได้ทำการทดลองสร้างสรรค์ สังเคราะห์ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานโดยตรง หรือเป็นบทความที่เสนอถึงความคิดหรือหลักการใหม่ที่เป็นไปได้และมีทฤษฎีประกอบหรือสนับสนุนอย่างเพียงพอ มีประโยชน์ต่อการศึกษาและการวิจัย
4. ผลงานทางวิชาการที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องไม่ได้ลอกเลียนหรือดัดทอนมาจากผลงานวิจัยของผู้อื่นหรือจากบทความอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือปราศจากการอ้างอิงที่ถูกต้อง
5. ผู้เขียนต้องจัดเตรียมต้นฉบับตามรูปแบบข้อกำหนดในการส่งต้นฉบับอย่างเคร่งครัด
6. ผู้เขียนได้แก้ไขความถูกต้องของบทความที่ส่งมาตีพิมพ์ตามข้อเสนอแนะของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) แล้ว
7. บทความจะต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากกองบรรณาธิการแล้วเท่านั้น

รูปแบบการจัดเตรียมต้นฉบับ

1. ให้พิมพ์โดยใช้กระดาษ **A4** พิมพ์หน้าเดียว
2. จัดพิมพ์ด้วยโปรแกรม **Microsoft Word for Windows**
3. ใช้ตัวอักษรแบบ **Browallia UPC/New**
4. ระยะห่างระหว่างบรรทัดใช้ **Double Space** โดยมีความยาวไม่เกิน 30 หน้า (รวมเอกสารอ้างอิง)
5. การตั้งค่าหน้ากระดาษ
 - ระยะขอบบน (Top margin) 1" หรือ 2.54 เซนติเมตร
 - ระยะขอบล่าง (Bottom margin) 1" หรือ 2.54 เซนติเมตร
 - ระยะขอบซ้าย (Left margin) 1" หรือ 2.54 เซนติเมตร
 - ระยะขอบขวา (Right margin) 1" หรือ 2.54 เซนติเมตร

รายละเอียดการจัดเตรียมต้นฉบับ

ชื่อเรื่อง ต้องมีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จัดให้อยู่ชิดซ้ายหน้ากระดาษ ชื่อภาษาอังกฤษ ขึ้นต้นคำให้พิมพ์ด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ และให้ใช้ตัวอักษรขนาด 18 ตัวหนา

ชื่อผู้เขียน ให้ใช้ตัวอักษรขนาด 12 ตัวปกติ และให้จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ โดยให้กำกับหมายเลขยกกำลังไว้ต่อท้ายด้วยสำหรับชื่อของหน่วยงานให้พิมพ์ไว้ในส่วนของเชิงอรรถ (หน้า 1) โดยพิมพ์ชื่อหน่วยงานต้นสังกัดให้ตรงกับตัวเลขยกกำลังที่กำกับไว้ในหน้าเดียวกัน

บทคัดย่อ และ ABSTRACT ใช้ตัวอักษรขนาด 18 ตัวหนา และให้จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ สำหรับเนื้อความให้ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ โดยเนื้อหาต้องครอบคลุมถึงบทนำ วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปและวิจารณ์ผล เป็นลำดับ

คำสำคัญ (Keywords) : ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3 - 5 คำ โดยพิมพ์ต่อจากส่วนเนื้อหาของบทคัดย่อ และ Abstract ให้ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ และให้จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ

เนื้อหา ให้จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ **หัวข้อใหญ่** ใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา **หัวข้อย่อย** ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวหนา จัดชิดซ้ายคอลัมน์ เนื้อความใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ โดยให้บรรทัดแรกของทุกย่อหน้าเยื้อง 0.5 นิ้ว ของบรรทัดถัดไป โดยเรียงหัวข้อตามลำดับดังนี้ บทนำ วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปและวิจารณ์ผล กิตติกรรมประกาศ และเอกสารอ้างอิง

รูปภาพ จัดให้ชิดซ้ายของคอลัมน์ ความละเอียดของรูปภาพไม่น้อยกว่า 600x600 dpi คำบรรยายรูปภาพให้พิมพ์ไว้ใต้รูปภาพ ให้ใช้ตัวอักษรขนาด 12 ตัวปกติ โดยให้แนบไฟล์รูปภาพที่ประกอบในเนื้อเรื่องมาต่างหาก จากไฟล์เอกสารปกติ

ตาราง จัดให้ชิดซ้ายของคอลัมน์ รูปแบบของตารางให้ใช้แบบ Table classic I คำบรรยายตารางให้จัดพิมพ์ไว้ด้านบนของหัวข้อตาราง และใช้ตัวอักษรขนาด 12 ตัวปกติ

หมายเหตุ ต้นฉบับบทความที่น่าส่งจะต้องถูกต้องตามหลักเกณฑ์การเขียนที่กำหนดเท่านั้น จึงจะได้รับการพิจารณาดำเนินการประเมินบทความก่อนตีพิมพ์

การอ้างอิงและการเขียนเอกสารอ้างอิง

• การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง

ให้วงเล็บชื่อผู้แต่ง (ภาษาไทย) ชื่อสกุลผู้แต่ง (ภาษาต่างประเทศ) และปีที่พิมพ์ของเอกสารที่อ้างถึง ต่อท้ายข้อความที่ต้องการอ้าง ตัวอย่าง

..... (มณี และคณะ, 2550) หรือ (Archawaranon et al., 2003)

Archawaranon et al. (2003) หรือ มณี และคณะ (2550)

• การอ้างอิงท้ายเรื่อง

1. วารสาร

ก. ภาษาไทย

ชื่อผู้เขียน (ให้เขียนชื่อเต็ม ตามด้วยชื่อสกุล). ปีที่พิมพ์. ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร (ใช้ชื่อเต็ม). ปีที่ (ฉบับที่): หน้า
ปรากฏบทความ. เช่น

พุทธชาติ โปธิบาล และ ธนนันท์ ตรงดี. 2541. สถานะของภาษาดากไบในภาษาถิ่น. วารสาร
สงขลาครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 4(2): 167-187.

ข. ภาษาอังกฤษ

ใช้เช่นเดียวกับภาษาไทย แต่ชื่อผู้เขียนใช้ชื่อสกุลขึ้นก่อน, ตามด้วยตัวอักษรย่อของชื่อต้น. และวารสารใช้ชื่อตัวย่อ
ตามเกณฑ์ที่ใช้กัน เช่น

Archawaranon, M. 2003. The impact of human interference on Hill Mynahs *Gracula religiosa*
breeding in Thailand. Bird Conserv. Intl. 13 (2): 139-149.

2. หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อหนังสือ. ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์. ผู้จัดพิมพ์. เช่น

มณี อัครวานนท์. 2549. นกขุนทอง: งานวิจัยเพื่อการอนุรักษ์นกในเขตร้อน. กรุงเทพฯ. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

Sharp, W.F. 1985. Investment. 3rd ed. New Jersey. Prentice-Hall.

3. บทความ/เรื่อง/ตอน ในหนังสือรวมเรื่องหรือรายงานประจำปี

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อบทความ. ใน ชื่อบรรณาธิการ. ชื่อเรื่อง. (ฉบับพิมพ์ ถ้ามี), หน้าปรากฏบทความ.

ผู้จัดพิมพ์. สถานที่พิมพ์. เช่น

เสรี ลีลาชัย. 2542. เศรษฐกิจชาตินิยมในประเทศกำลังพัฒนาและสถานการณ์ในประเทศไทย. ใน ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ
(บรรณาธิการ). 1999 จุดเปลี่ยนแห่งยุคสมัยใหม่ (หน้า 90-141). ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะ
เศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.

4. การอ้างอิงจากวารสารออนไลน์

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร. ปีที่และฉบับที่พิมพ์: หน้าปรากฏบทความ. ที่มา:

สถานที่มาของสารสนเทศ. เช่น

Overby, J.M. 1996. Ozone brings better water. Water Technology [Online]. 19, no. 5:

62-64. Abstract from Dialog File: Water Resources Abstract (117) Item: 00798344

5. วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อวิทยานิพนธ์. สถานที่พิมพ์. ชื่อสถาบันการศึกษา

พรชัย วงศ์วาสนา. 2543. การศึกษาชีววิทยาประชากรของนกขุนทองในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

การส่งต้นฉบับ

ส่งต้นฉบับ จำนวน 4 ชุด พร้อมแผ่น CD จำนวน 1 แผ่น ไปยัง กองบรรณาธิการวารสารวิจัยรามคำแหง สถาบันวิจัยและ
พัฒนา อาคารสุขโขทัย ชั้น 12 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240 โทรศัพท์ 0-2310-
8696, โทรสาร 0-2310-8119 Email: ruresearch@ru.ac.th